

Дарителството в България през 2013 година

Анализ на Български дарителски форум

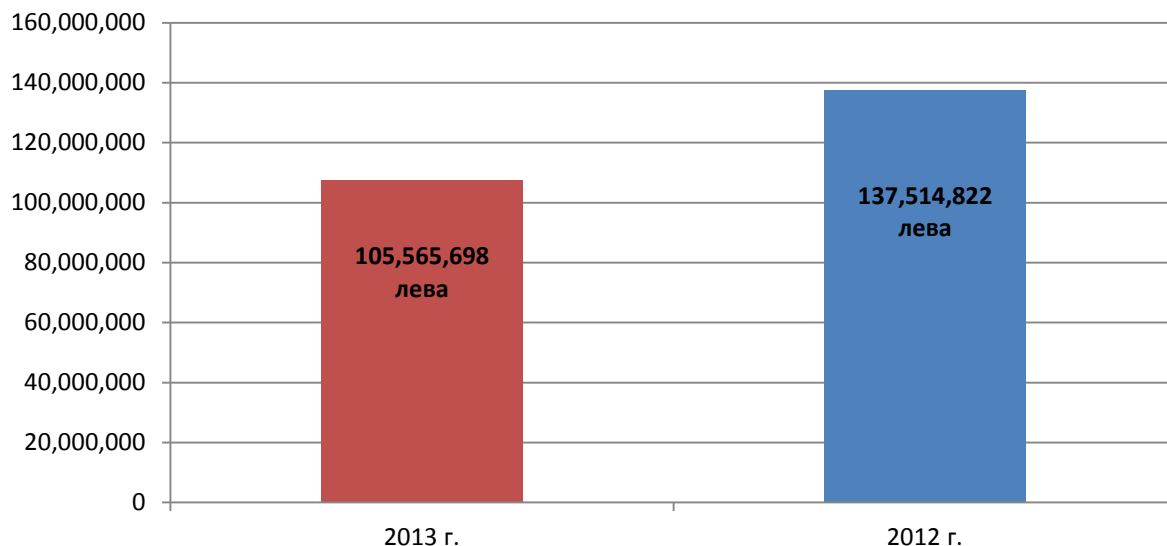
СЪДЪРЖАНИЕ:

ОБЩА КАРТИНА.....	2
ТЕНДЕНЦИИ.....	4
1. КОМПАНИИ.....	9
2. ЕДНОЛИЧНИ ТЪРГОВЦИ.....	16
3. ФИЗИЧЕСКИ ЛИЦА.....	22
4. ФОНДАЦИИ.....	33
5. ДАРЕНИЯ В ПОЛЗА НА ОБЩИНИТЕ И ОБЩИНСКИТЕ ПРЕДПРИЯТИЯ.....	42
6. ДАРИТЕЛСТВОТО И КОРПОРАТИВНАТА СОЦИАЛНА ОТГОВОРНОСТ В МЕДИИТЕ.....	48
МЕТОДОЛОГИЯ.....	50
ПРИЛОЖЕНИЕ 1: "ОБЩЕСТВЕНИ НАГЛАСИ КЪМ ДАРИТЕЛСТВОТО"	

ОБЩА КАРТИНА

Общата дарена сума от компании, еднолични търговци, физически лица и фондации през 2013 г. е **105,565,698 лв.**

Спрямо 2012 г. се регистрира спад в общия обем на даренията с близо 22%.

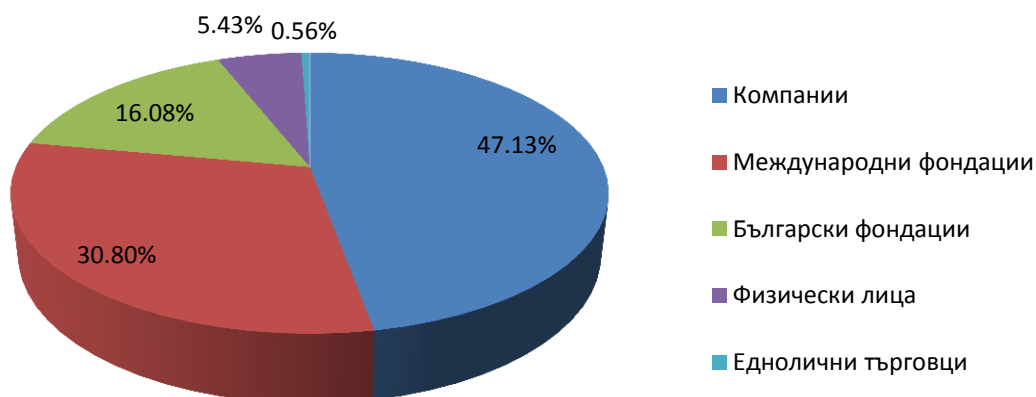

Както през 2012 г., така и през 2013 г. най-голям обем дарения са направили компаниите – над 47% от всички дарения през годината.

На второ място са международните фондации с около 31%, а на трето – българските фондации, които са формират 16% от общия обем на даренията през 2013 г.

Физическите лица са на четвърто място с малко над 5% от общия обем дарения, а едноличните търговци са на последно място, като дарените от тях средства са под 1% от всички дарения през 2013 г.

Разпределение на обема на даренията по категории дарители през 2013 г.:

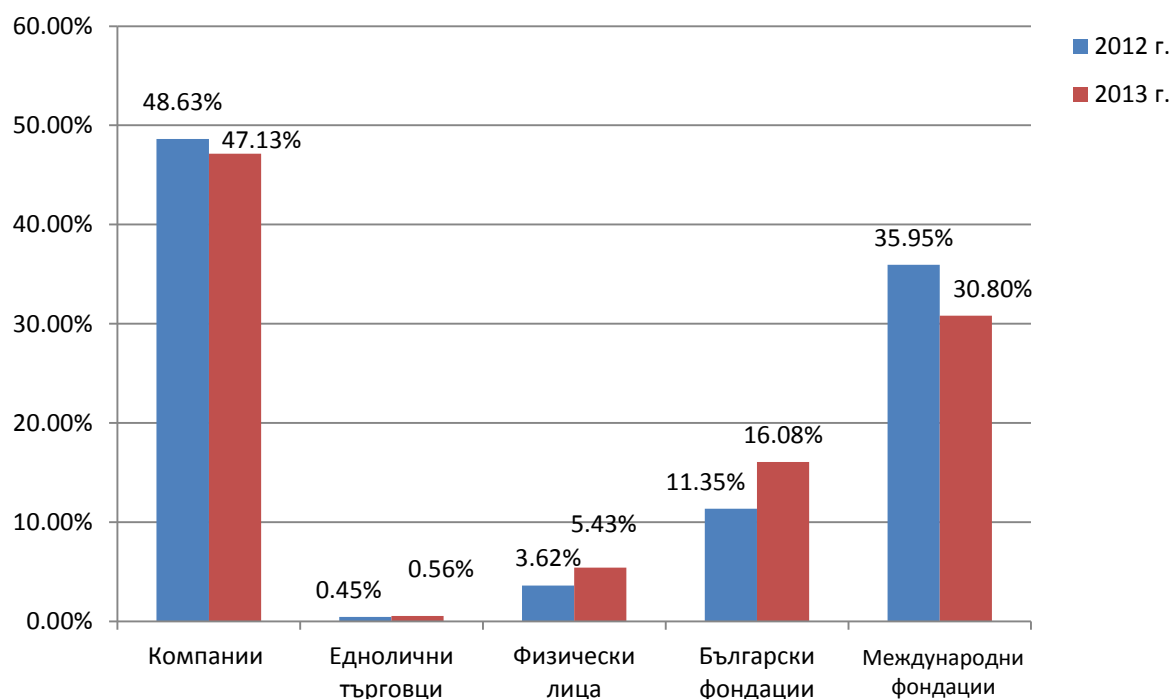

В рамките на една година покачване в общия размер на даренията се наблюдава при българските фондации и физическите лица.

Спад се регистрира в даренията от компаниите и международните фондации, като при последните той е най-осезаемият за 2013 г.

Най-малки разлики в обема на даренията между 2012 г. и 2013 г. се наблюдават при едноличните търговци, които и през двете години фирмират около 0.5% от всички направени дарения.

Дарения през 2012г. и 2013г. по категории дарители:

ТЕНДЕНЦИИ

1. Компаниите

- Общ обем на даренията през 2013 г.: **50,696,329 лв.**
- За първи път от 5 години насам компаниите бележат спад в инвестициите си за обществото с 24%, сравнено с предходната година.

В кои сфери най-много даряват компаниите?

- Образование и наука;
- Култура и изкуство;
- Социални дейности, Здравеопазване и Спорт.

Кой получава най-големи по размер дарения от компаниите?

- Юридическите лица с нестопанска цел;
- Бюджетните предприятия;
- Здравни и лечебни заведения.

Как даряват компаниите?

Въпреки спада на дарените средства през 2013 г., бизнесът се опитва да поддържа своите общественоразлични приоритети и сфери, като запазва проектите, които традиционно подкрепя, но намалява обема на финансиране. С над 50% се увеличава нефинансовата подкрепа (на стоки и услуги) от бизнеса. Само за пример - през последната година „Българска хранителна банка” е въвлякла като партньори 84 компании, дарили 260 т. храни в подкрепа на 260 организации и 15,459 души.

Компаниите сериозно са намалили подкрепата си за бюджетните предприятия по смисъла на Закона за счетоводството - с близо 40%, спрямо 2012 г. Въпреки това, очакванията от страна на местните власти остават високи и често се налага компаниите до покриват дефицитите на местните бюджети.

Компаниите продължават да даряват най-рядко за човешки права. През 2013 г. по време на хуманитарната криза с бежанците от Сирия малко компании се включиха с дарения, като мнозинството от тях не пожелаха да комуникират своите жестове, заради нетолерантността на голяма част от обществото по тази тема.

Компаниите се ползват с все по-голямо доверие в очите на гражданите по отношение на даренията, които правят, показва проучване от септември 2014 г. на агенция „Алфа Рисърч” по поръчка на БДФ, в сравнение с данни на Институт „Отворено общество“ от 2012 г.

2. Фондациите

- Общ обем на даренията през 2013 г.: **50,431,220 лв.**
- През 2013 даренията от български и международни фондации регистрират спад с около 22% в сравнение с 2012 година.

В кои сфери най-често инвестират българските фондации?

- Социални дейности;
- Образование и наука;
- Човешки права и развитие на гражданското общество.

Кой получава най-големи по размер дарения от българските фондации?

- Граждански организации;
- Физически лица
- Детски ясли, детски градини, училища, висши училища и академии.

Даренията от фондации:

Даренията, направени от българските фондации, бележат ръст с близо 11% спрямо 2012 г. Това увеличение основно се дължи на факта, че български организации са администратори на двете междуправителствени програми - Програма за България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство (ЕИП) 2009-2014 г. и Норвежкия Финансов механизъм и Българо-швейцарската програма за сътрудничество, които и през 2013 г. финансираха редица проекти на НПО.

Даренията, направени от фондации, базирани извън България, са намалели с около 30 %, което основно е резултат от приключилите за страната ни програми на Тръста за гражданско общество в Централна и Източна Европа и на Балканския тръст за демокрация.

Големите международни донори в България (фондация „Америка за България”, фондация „Чарлз Стюърт Мот”, фондация „Велукс” и др.) са дарили над 33 млн. лв. Сред тях най-големият дарител остава Фондация „Америка за България“ – над 90% от финансовата подкрепата за каузи идва именно от тяхна страна - общата сума за 2103 г. е 30,130,649 лв.

Фондациите през 2013 г. започнаха да използват различни и иновативни механизми за набиране на средства и привличане на съмишленици. Подобен пример са дарителските кръгове, особено популярни извън София, създадени по модела на британската The Funding Network, обединяваща индивидуални дарители за финансиране на проекти за социална промяна. В България такива дарителски кръгове се организират от Фондация „Работилница за граждански инициативи“ в 8 града от страната и за 2013 г. са набрали 133 407 лв. от 419 индивидуални дарители за 42 каузи.

3. Индивидуалните дарители

- Общ обем на даренията през 2013 г.: **5,841,072 лв.**
- През 2013 г. се регистрира увеличение с над 17% спрямо 2012 г.

Кой получава най-големи по размер дарения от хората?

- Юридически лица с нестопанска цел;
- Регистрирани в страната вероизповедания;
- Дарения за култура.

Как даряват хората?

Според проучването на Алфа Рисърч, цитирано по-горе, 39% от гражданите са направили дарение през 2013 г., а от тях 68% предпочитат да дарят чрез sms. Основен мотив за подкрепа на кауза е личното отношение към конкретен проблем, както и обществената значимост на каузата.

През 2013 г. отново имаше нужда дарители спешно да подпомогнат лечението на деца, поради влошената работа на Център „Фонд за лечение“ в периода октомври-декември. Друга спешна хуманитарна кампания след месец септември целеше облекчаването на бежанската криза. Въпреки поляризираното обществено мнение, огромен брой дарители и локални кампании събираха средства, дарения в натура и координираха доброволчески усилия в 8-те бежански центъра в страната. Групи като „Приятелите на бежанците“ и Refugee support group успяха да организират и разпределят дарения от хиляди гарждани. Липсва точна статистическа информация за размера на генерираната подкрепа, тъй като нито една институция, ангажирана с проблема, не събира и анализира такава.

Наред с финансовата подкрепа, популярност набира доброволчеството. Сайтът TimeHeroes.org създава все повече възможности да се свързат доброволци с каузи. За миналата година 232 каузи намериха своите 7,267 доброволци през този канал.

Интересен като модел механизъм, който съчетава възможностите на социалните мрежи и набирането на средства, е www.yatoto.com. Само за 2 месеца от старта на системата през 2013 г., тя включи 10 каузи и набра над 3,000 потребители.

През 2013 г. се наблюдава значително увеличение на броя на декларираните пред НАП дарения – с близо 200% спрямо 2012 г. (през 2012 г. броя на декларираните дарения е 2 208, а през 2013 г. е 6,582).

4. Среда за развитие на дарителство

2013 г. мина под знака на протести и политическа несигурност. Институциите забавиха своята дейност и взаимодействието с НПО сектора се влоши. Вследствие на това нямаше никакъв развой по отношение на редица заложените вече промени и документи, значими за средата, като:

1. Стратегията за подкрепа на развитието на гражданските организации 2012 – 2015 е факт, но нито една от заложените в нея мерки не са изпълнени и няма вицепремиер/министър, отговорен за изпълнението им. Все още не е създаден Фонд за НПО и Съвет за развитие на гражданското общество, нито има средства, предвидени по бюджет, за финансиране на граждански инициативи, избрани след конкурс.
2. През последната годината гражданските организации в страната бяха подложени на натиск от страна на някои медии, които отправяха негативни послания и така създаваха недобронамерени обществени настроения към гражданския сектор. Бяха търсени внушения в посока на това, че НПО са проводник на интереси на международни донори, без да бъде коректно поднесена информацията какви средства и как тези донори влагат за развитието на обществени каузи в България.
3. Централният регистър на НПО към Министерство на правосъдието не функционира адекватно, така че в него да е отразено актуалното състояние на организациите в обществена полза и той да бъде работещ инструмент за анализ на състоянието и проблемите на автентичните и работещи организации.
4. Не се прие Закона за доброволчеството, разработен като законопроект още през 2012 г., който трябва да стимулира допълнително работата на доброволците.
5. Законът за местните данъци и такси предвижда освободени от данък дарение организации да подават декларации за всяко едно от получените към тях дарения. Предвид развитието на дарителството през последните 17 г. (от както текстът е заложен в Закона), този регламент е неадекватен и създава ненужна административна тежест на редица неправителствени организации. Това би се променило, ако Министерството на финансите издаде указание, че задължението за подаване на декларация за получени дарения се отнася единствено за организациите, които не са освободени от заплащане на данък.
6. Няма единни ставки за данъчни облекчения, а за дарителите в България е от съществено значение уеднаквяването на ставките. Според сега действащото законодателство дарителите са третираны различно, в зависимост от това за кого даряват. При дарения към държавните центрове "Фонд за лечение на деца" и "Фонд за асистирана репродукция", дарителят може да намали до 50% от годишната си данъчна основа, до 15% при даренията за култура по закона за

меценатството и до 10% за граждански организации, училища, БЧК и др. - когато дарители са компании. Физическите лица ползват само 5% данъчни облекчения за даренията си.

7. В контекста на единното третиране на дарителите, те апелират и за премахването на ДДС върху дарителските sms-и от предплатени карти и върху дарените стоки и храни.

1. КОМПАНИИ

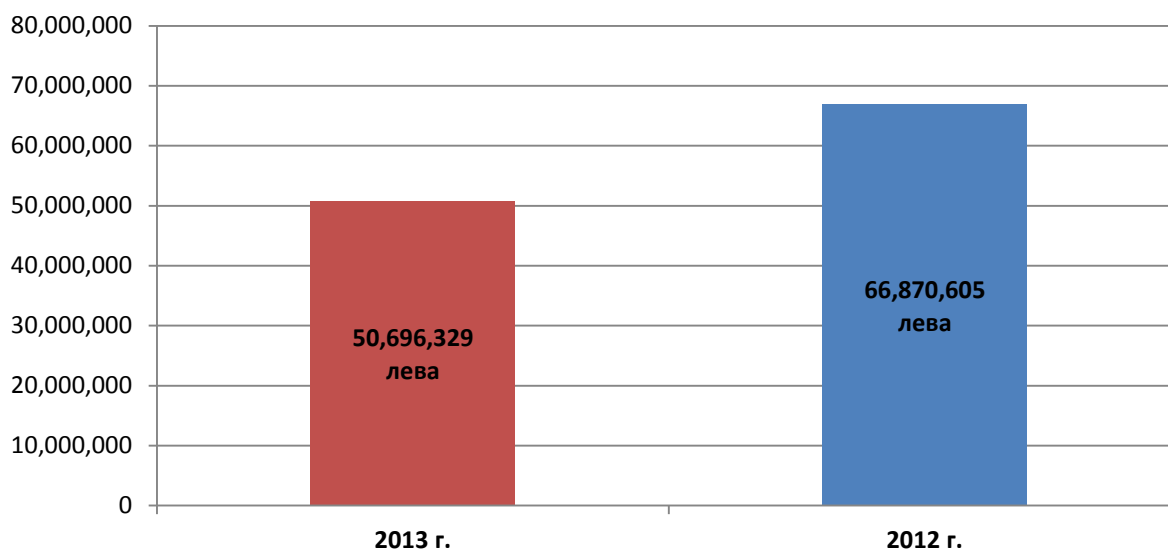
Дарения, декларирани в Справка № 1 от Приложение № 1, на годишната данъчна декларация по чл. 92 от ЗКПО.

1.1. Размер на даренията

През 2013 г. компаниите са дарили общо **50,696,329 лв.** Така се регистрира спад в общия обем на дарената сума спрямо 2012 г. с 24.19%, когато размерът на финансовите дарения е бил 66,870,605 лв.

За първи път от 2009 г. тенденцията компаниите да увеличават всяка година размера на направените от тях дарения прекъсва.

Размер на даренията:

През 2013 г. 12 от общо 21 законово определени категории получатели регистрират спад в размера на даренията от корпоративни дарители за разлика от 2012 г., когато техният брой е бил 4. Девет са категориите, които са получили по-голям обем дарения, спрямо 2012 г.

Размер на даренията, декларирани в Справка № 1 от Приложение № 1, на годишната данъчна декларация по чл. 92 от ЗКПО	Сума в лева		
	2013г.	2012г.	Разлика
Категории получатели на дарения			
Юридически лица с нестопанска цел, регистрирани в общественополезна дейност, с изключение на организации, подпомагачи културата по смисъла на Закона за меценатството	18,727,821	17,244,556	1,483,265
Бюджетни предприятия по смисъла на Закона за счетоводството	15,615,106	26,166,913	-10,551,807
Здравни и лечебни заведения	3,853,395	3,760,482	92,913
Детски ясли, детски градини, училища, висши училища или академии	3,076,303	5,348,265	-2,271,962

Дарителството в България през 2013 г.

Хора с увреждания, както и за технически помощни средства за тях	2,399,613	2,446,625	-47,012
Ученици и студенти в училища в държава-членка на ЕС за учредените и предоставените им стипендии за обучение	1,394,186	1,184,503	209,683
Регистрирани в страната вероизповедания	1,084,247	1,618,222	-533,975
Деца с увреждания или без родители	1,023,444	1,241,845	-218,401
Специализирани институции за деца съгласно Закона за закрила на детето	955,290	1,218,399	-263,109
Културни институти или за целите на културния, образователния или научния обмен по международен договор, по който Република България е страна	705,694	4,194,505	-3,488,811
Социално слаби лица	462,884	365,375	97,509
Детският фонд на ООН /УНИЦЕФ/	385,705	384,663	1,042
Специализирани институции за предоставяне на социални услуги	272,904	503,886	-230,982
Център „Фонд за лечение на деца”, Център "Фонд за асистирана репродукция"	270,738	19,333	251,405
Българския Червен кръст	219,890	520,806	-300,916
Дарения на компютри и периферни устройства за тях в полза на български училища, включително висши училища	106,553	867	105,686
Специализирани предприятия или кооперации на хора с увреждания	78,308	57,267	21,041
Безвъзмездно предоставена помощ по реда и при условията на Закона за меценатството	29,016	251,742	-222,726
Комуни за лечение на наркозависими, както и на наркозависими лица за тяхното лечение	18,890	11,774	7,116
Лица, пострадали при кризи по смисъла на Закона за управление при кризи, или на семействата им	14,929	317,677	-302,748
Фонд "Енергийна ефективност"	1,413	12,900	-11,487
	50,696,329	66,870,605	-16,174,276

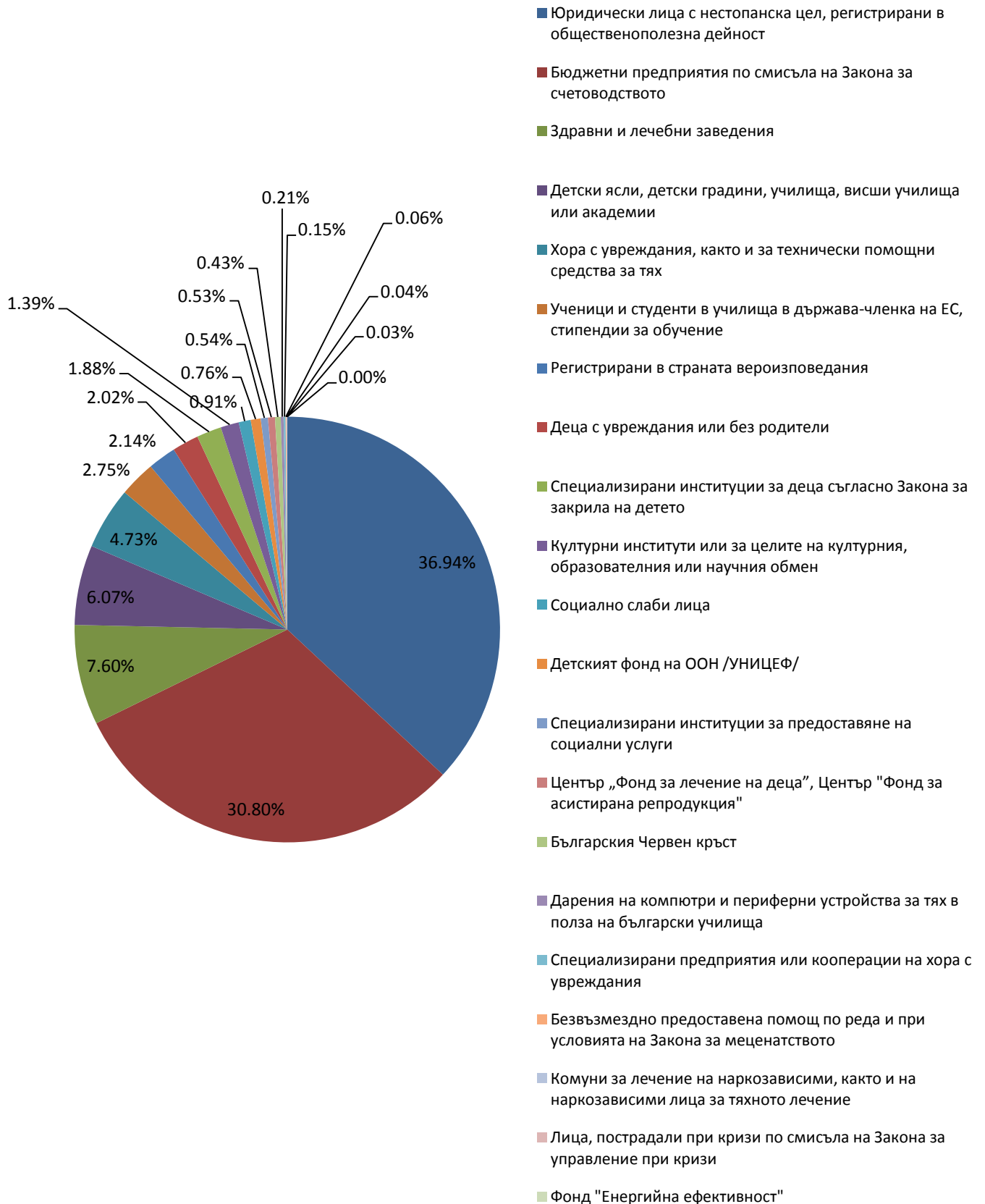
През 2013 г. компаниите са дарили най-много средства на категория „Юридически лица с нестопанска цел” – близо 37% (18,727,821 лв.) от всички дарения през годината. По този начин, през 2013 „Юридически лица с нестопанска цел” изместват „Бюджетни предприятия” от първото място, което те са заемали през 2012 г.

„Бюджетни предприятия по смисъла на Закона за счетоводството” са втората категория по получен обем финансови дарения - с близо 31% от всички направени от компаниите дарения (15,615,106 лева) през 2013 г.

На трето място е категорията „Здравни и лечебни заведения“ с 7.6% (с 3,853,395 лв.), която измества билата трета през 2012 г. категория „Детски ясли, детски градини, училища, висши училища или академии“.

Най-малко финансови дарения през 2013 г. са получили три са категории - „Комуни за лечение на наркозависими, както и на наркозависими лица за тяхното лечение” (0.04% от всички направени дарения от кампании през годината); „Лица, пострадали при кризи” по смисъла на Закона за управление при кризи, или на семействата им (0.03%) и Фонд "Енергийна ефективност" (под 0.01%).

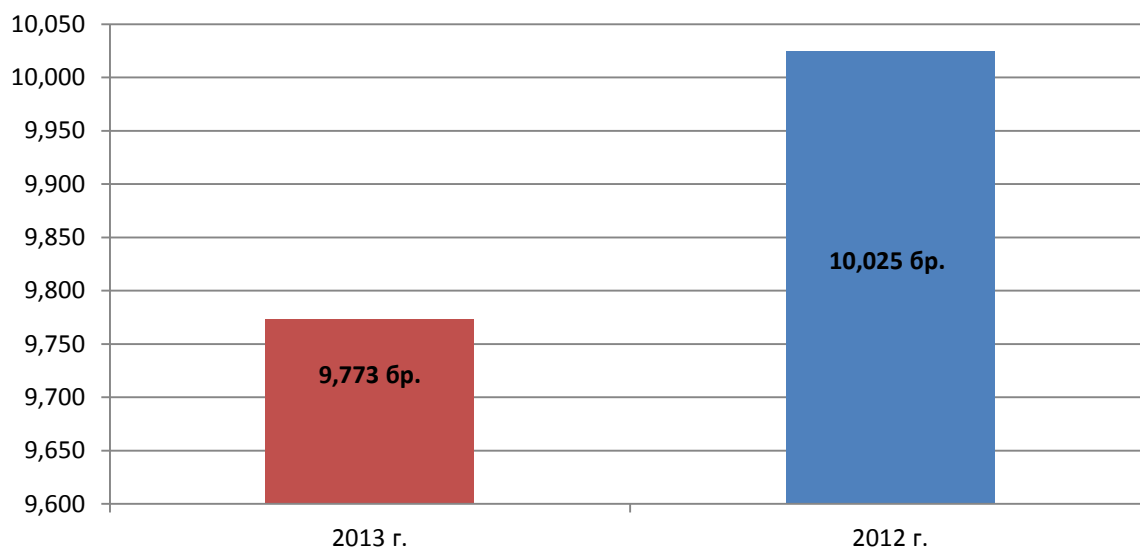
Разпределение на обема на даренията по категории получатели:

1.2. Брой на даренията

Наред с намаляването на обема на даренията от компании се отчита и спад в броя на направените от тях дарения, който обаче е незначителен – с малко под 3% през 2013 г. (общо 9,773 дарения) спрямо 2012 г. (10,025 дарения).

Брой дарения:

През 2013 г., десет от общо 21 законово определени категории получатели регистрират спад в броя на получените дарения от компании, за разлика от 2012 г., когато техният брой е бил пет.

Десет са и категориите, които са получили по-голям брой дарения през 2013 г., спрямо 2012 г., а една категория – „Социално слаби лица” – е имала еднакъв брой дарения и през двете години.

Размер на даренията, декларирани в Справка № 1 от Приложение № 1, на годишната данъчна декларация по чл. 92 от ЗКПО	Дарения-брой		
	2013г.	2012г.	Разлика
Категории получатели на дарения			
Юридически лица с нестопанска цел, регистрирани в общественополезна дейност, с изключение на организации, подпомагачи културата по смисъла на Закона за меценатството	2,528	2,196	332
Бюджетни предприятия по смисъла на Закона за счетоводството	1,825	2,133	-308
Детски ясли, детски градини, училища, висши училища или академии	1,283	1,461	-178
Здравни и лечебни заведения	1,085	1,238	-153
Специализирани институции за деца съгласно Закона за закрила на детето и Закона за народната просвета	710	708	2
Хора с увреждания, както и за технически помощни средства за тях	520	536	-16
Деца с увреждания или без родители	348	287	61
Регистрирани в страната вероизповедания	315	260	55
културни институти или за целите на културния, образователния или научния обмен по международен договор, по който Република България е страна	227	208	19

Ученици и студенти в училища в държава-членка на ЕС за учредените и предоставените им стипендии за обучение	197	204	-7
Специализирани институции за предоставяне на социални услуги съгласно Закона за социално подпомагане	191	175	16
Социално слаби лица	187	187	0
Детският фонд на ООН/УНИЦЕФ/	116	103	13
Специализирани предприятия или кооперации на хора с увреждания, вписани в регистъра по чл. 29 от Закона за интеграция на хората с увреждания, както и в полза на Агенцията за хората с увреждания	87	80	7
Българския Червен кръст	74	121	-47
Център „Фонд за лечение на деца”, Център "Фонд за асистирана репродукция" и Център "Фонд за трансплантация"	35	19	16
Лица, пострадали при кризи по смисъла на Закона за управление при кризи, или на семействата им	14	70	-56
Безвъзмездно предоставена помощ по реда и при условията на Закона за меценатството	12	22	-10
Дарения на компютри и периферни устройства за тях, произведени до една година преди датата на дарението, в полза на български училища, включително висши училища	12	1	11
Комуни за лечение на наркозависими, както и на наркозависими лица за тяхното лечение	5	10	-5
Фонд "Енергийна ефективност"	2	6	-4
	9,773	10,025	-252

Най-голям брой дарения са получили две категории, които запазват позициите си и през двете сравнявани години. На първо място са „Юридическите лица с нестопанска цел” – общо 25.87% от броя на всички дарения от компании през годината (2,528 броя), а на второ – „Бюджетни предприятия” - 18.67% (1,825 броя).

На трето място е категорията „Детски ясли, детски градини, училища, висши училища или академии“ с 13.13% (1,283 получени дарения), която измества третата през 2012 г. категория „Здравни и лечебни заведения“ .

Най-малък брой дарения от компании през 2013 г. са получили категориите „Комуни за лечение на наркозависими, както и на наркозависими лица за тяхното лечение“ (5 дарения) и „Фонд "Енергийна ефективност“ (2 дарения).

Разпределение на броя на даренията по категории получатели:

1.3. Области на даряване

През 2013 г. компаниите са дарявали най-често в област „Образование и наука“ (19.7%), за разлика от 2012 г., когато те са инвестирали най-често в проекти и инициативи от област „Социални дейности“.

На второ място е област „Култура и изкуство“ (16.67%), която през 2012 г. е била третата най-предпочитана сфера от страна на компаниите.

На трето място са три области – „Социални дейности“, „Здравеопазване“ и „Спорт“ (с близо 14% всяка).

При областите с най-малко дарения тенденцията от 2012 г. се запазва – и през 2013 г. най-малко дарявани отново са областите „Човешки права и развитие на гражданското общество“ (4.55%) и „Инфраструктурни проекти“ (3.03%).

Области на даряване:

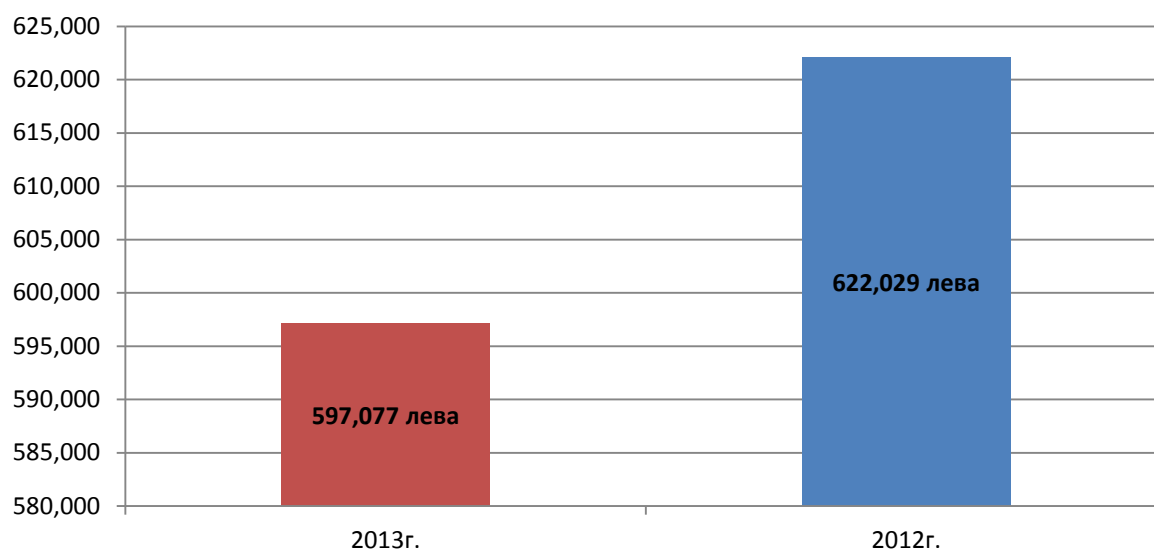
2. ЕДНОЛИЧНИ ТЪРГОВЦИ

Дарения, декларирани в Справка № 4 от Приложение 2 на годишните данъчни декларации по чл. 50 от ЗДФЛ.

2.1. Размер на даренията

През 2013 г. размерът на даренията, направени от едноличните търговци (ЕТ), бележи спад с близо 4% спрямо 2012 г. – през 2013 г. общата дарена сума е 597,077 лв., докато през 2012 г. е била 622,029 лв.

Размер на даренията:

Общо десет категории са получили по-голям обем дарения през 2013 г., спрямо 2012г., осем категории – по-малък, а три категории (Фонд „Енергийна ефективност и възобновяеми източници”, Център „Фонд за лечение на деца” и Център „Фонд за асистирана репродукция” и „Дарения на компютри и периферни устройства за тях“) не са получавали дарения от едноличните търговци през 2013 г.

Дарения, декларирани в Справка № 4 от Приложение 2 на годишните данъчни декларации по чл. 50 от ЗДФЛ	Сума - лева		
	2013г.	2012г.	разлика
Категории получатели на дарения			
Юридически лица с нестопанска цел, регистрирани в Централния регистър на юридическите лица с нестопанска цел за осъществяване на общественополезна дейност, с изключение на организации, подпомагащи културата по смисъла на Закона за меценатството	158,155	124,190	33,965
Бюджетни предприятия по смисъла на Закона за счетоводството	100,214	62,126	38,088
Регистрирани в страната вероизповедания	74,998	112,849	-37,851
Деца с увреждания или без родители	69,998	22,220	47,778
Детски ясли, детски градини, училища, висши училища или академии	52,574	52,098	476
Хора с увреждания, както и за технически помощни средства за тях	44,283	64,129	-19,846

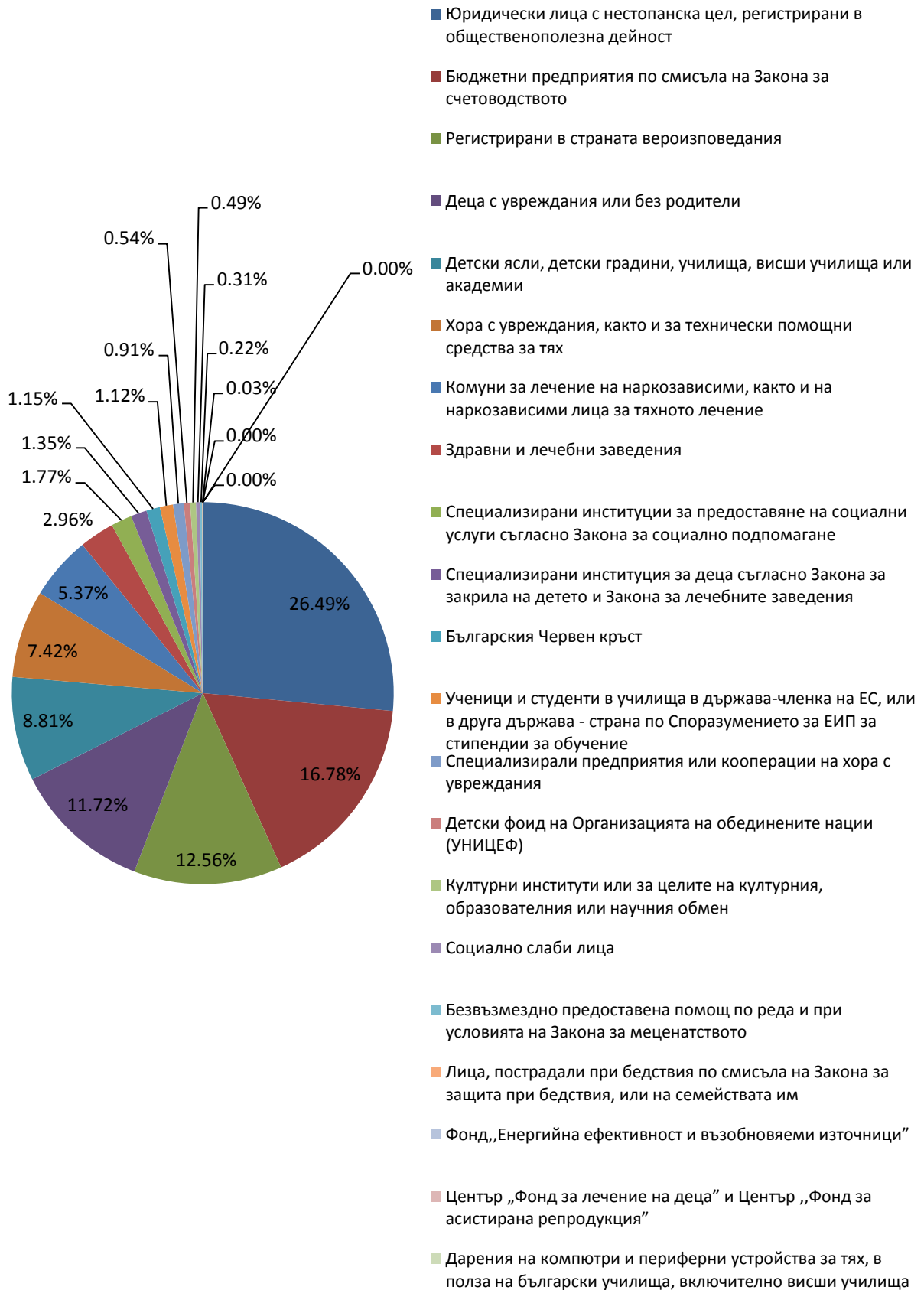
Дарителството в България през 2013 г.

Комуни за лечение на наркозависими, както и на наркозависими лица за тяхното лечение	32,085	7,716	24,369
Здравни и лечебни заведения	17,695	28,506	-10,811
Специализирани институции за предоставяне на социални услуги съгласно Закона за социално подпомагане, както и на Агенцията за социално подпомагане и на фонд "Социално подпомагане" към министъра на труда и социалната политика	10,541	19,535	-8,994
Специализирани институция за деца съгласно Закона за закрила на детето, както и на домове за отглеждане и възпитание на деца, лишени от родителска грижа, съгласно Закона за народната просвета и домове за медико-социални грижи за деца съгласно Закона за лечебните заведения	8,075	7,462	613
Българския Червен кръст	6,877	13,152	-6,275
Ученици и студенти в училища в държава-членка на ЕС, или в друга държава - страна по Споразумението за ЕИП за учредените и предоставените им стипендии за обучение	6,680	7,230	-550
Специализирани предприятия или кооперации на хора с увреждания, вписани в регистъра по чл. 29 от Закона за интеграция на хората с увреждания, както и в полза на Агенцията за хората с увреждания	5,405	1,896	3,509
Детски фонд на Организацията на обединените нации (УНИЦЕФ)	3,200	1,150	2,050
Културни институти или за целите на културния, образователния или научния обмен по международен договор, по който Република България е страна	2,932	4,485	-1,553
Социално слаби лица	1,863	93,185	-91,322
Безвъзмездно предоставена помощ по реда и при условията на Закона за меценатството	1,300	0	1,300
Лица, пострадали при бедствия по смисъла на Закона за защита при бедствия, или на семействата им	202	100	102
Фонд „Енергийна ефективност и възобновяеми източници“	0		0
Център „Фонд за лечение на деца“ и Център „Фонд за асистирана репродукция“	0	0	0
Дарения на компютри и периферни устройства за тях, произведени до една година преди датата на дарението, в полза на български училища, включително висши училища	0	0	0
	597,077	622,029	-24,952

Както и през 2012 г., така и през 2013 г., едноличните търговци са дарили най-много средства за категорията „Юридически лица с нестопанска цел“ (близо 26.49% от общия обем на даренията през годината).

На второ и трето място през 2013 г. са категориите „Бюджетни предприятия по смисъла на Закона за счетоводството“ (16.78%) и „Регистрирани в страната вероизповедания“ (12.56%).

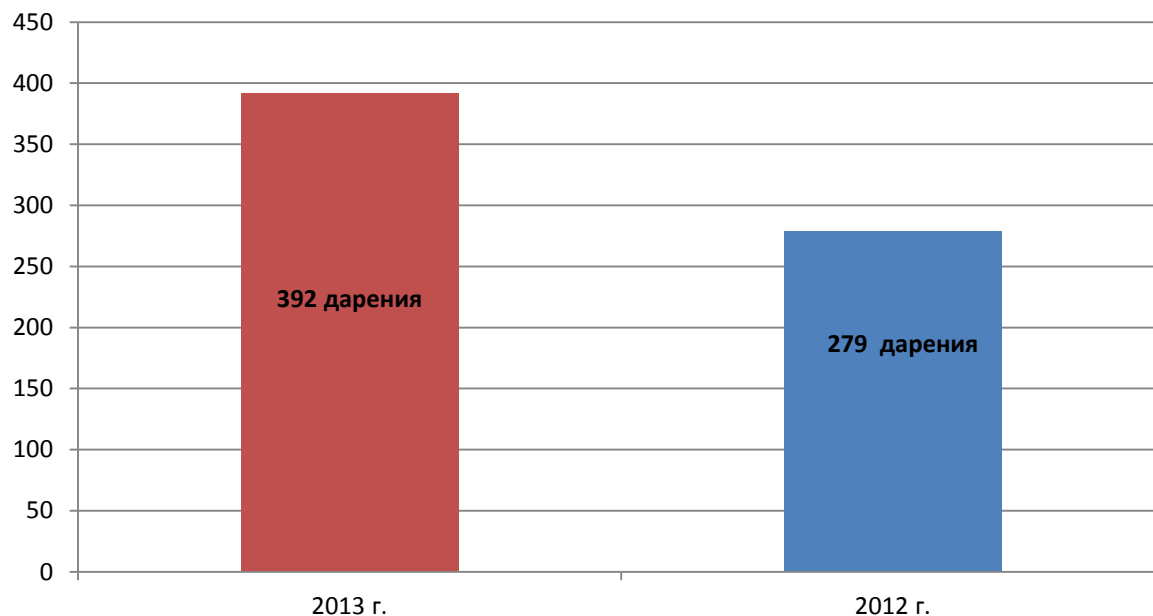
Разпределение на обема на даренията по категории получатели:

2.2. Брой на даренията

Въпреки минималния спад на общия размер финансови дарения от ЕТ, направени през 2013 г., броят на направените дарения през годината спрямо 2012 г. бележи ръст от 41% (общо 392 дарения през 2013 г. и 279 през 2012 г.).

Брой дарения:

През 2013 г. три от общо 21 законово определените категории лица са получили по-малък брой дарения от ЕТ спрямо 2012 г., а 13 са получили по-голям брой дарения.

При една категория няма разлика в броя на получените дарения, а 3 категории не са получавали дарения от ЕТ през 2013 г.

Дарения, декларирани в Справка № 4 от Приложение 2 на годишните данъчни декларации по чл. 50 от ЗДДФЛ	Дарения - брой		
	2013г.	2012г.	Разлика
Категории получатели на дарения			
Юридически лица с нестопанска цел, регистрирани в Централния регистър на юридическите лица с нестопанска цел за осъществяване на общественополезна дейност, с изключение на организации, подпомагащи културата по смисъла на Закона за меценатството	107	59	48
Бюджетни предприятия по смисъла на Закона за счетоводството	73	46	27
Детски ясли, детски градини, училища, висши училища или академии	47	39	8
Хора с увреждания, както и за технически помощни средства за тях	29	30	-1
Специализирани институция за деца съгласно Закона за закрила на детето, както и на домове за отглеждане и възпитание на деца, лишени от родителска грижа, съгласно Закона за народната просвета и домове за медико-социални грижи за деца съгласно Закона за лечебните заведения	23	19	4
регистрирани в страната вероизповедания	23	19	4
Здравни и лечебни заведения	21	24	-3
Деца с увреждания или без родители	21	10	11

Специализирани институции за предоставяне на социални услуги съгласно Закона за социално подпомагане, както и на Агенцията за социално подпомагане и на фонд "Социално подпомагане" към министъра на труда и социалната политика	12	6	6
Културни институти или за целите на културния, образователния или научния обмен по международен договор, по който Република България е страна	9	6	3
Детски фонд на Организацията на обединените нации (УНИЦЕФ)	8	4	4
Българския Червен кръст	5	8	-3
Ученици и студенти в училища в държава-членка на ЕС, или в друга държава - страна по Споразумението за ЕИП за учредените и предоставените им стипендии за обучение	5	3	2
Специализирани предприятия или кооперации на хора с увреждания, вписани в регистъра по чл. 29 от Закона за интеграция на хората с увреждания, както и в полза на Агенцията за хората с увреждания	3	2	1
Лица, пострадали при бедствия по смисъла на Закона за защита при бедствия, или на семействата им	2	1	1
Социално слаби лица	2	2	0
Комуни за лечение на наркозависими, както и на наркозависими лица за тяхното лечение	1	1	0
Безвъзмездно предоставена помощ по реда и при условията на Закона за меценатството	1	0	1
Фонд „Енергийна ефективност и възобновяеми източници”	0		0
Център „Фонд за лечение на деца” и Център „Фонд за асистирана репродукция”	0	0	0
Дарения на компютри и периферни устройства за тях, произведени до една година преди датата на дарението, в полза на български училища, включително висши училища	0	0	0
	392	279	113

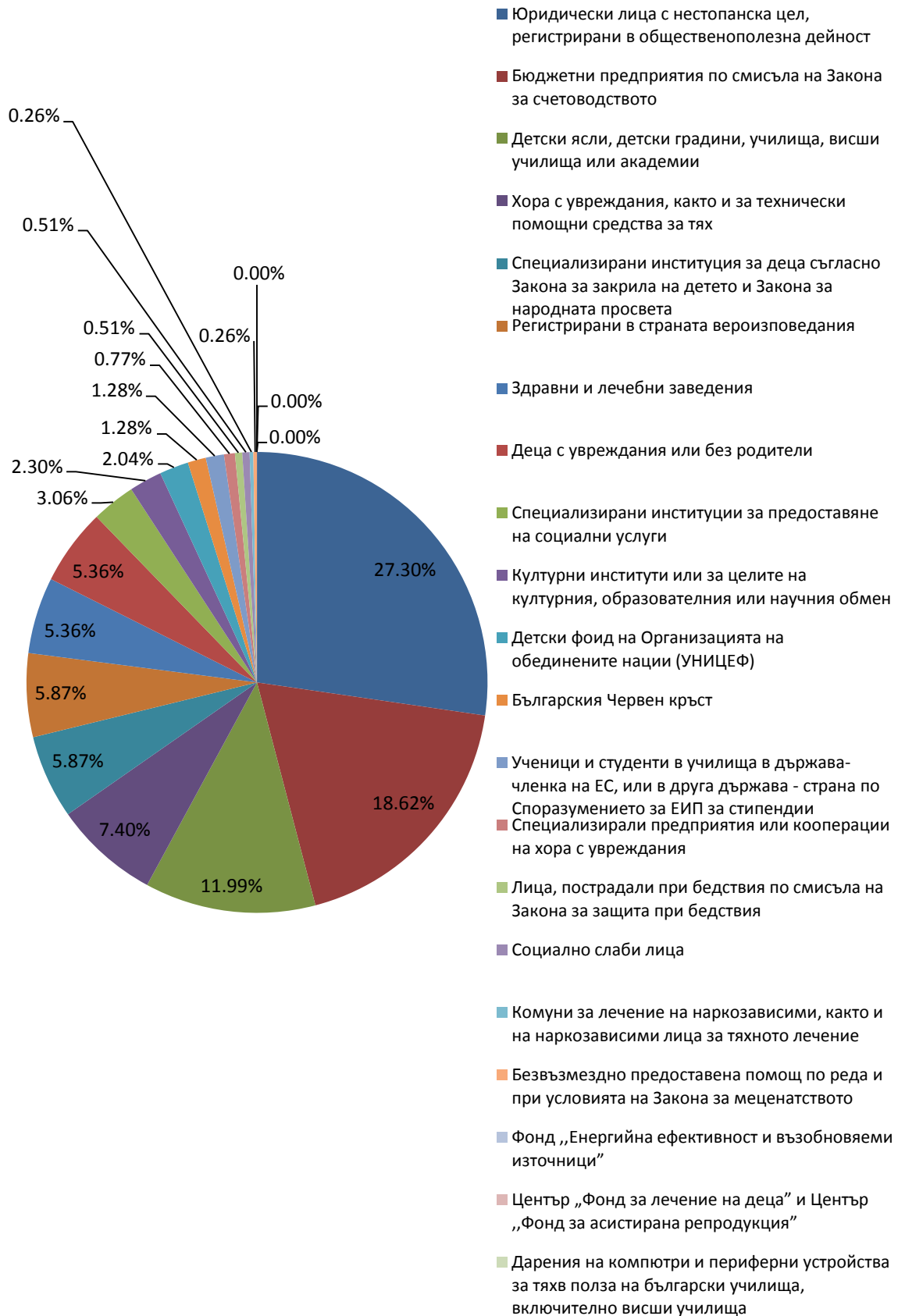
Най-голям брой дарения от ЕТ през 2013 г. е получила категорията „Юридически лица с нестопанска цел“ (около 27.30% от броя на всички дарения), следвана от „Бюджетни предприятия“ (18.62%) и „Детски ясли, детски градини, училища, висши училища или академии“ (11.99%).

Същите три категории са получили най-голям брой дарения и през 2012 г.

Най-малко дарявани са категориите „Комуни за лечение на наркозависими, както и на наркозависими лица за тяхното лечение“ и „Лица, пострадали при кризи“ (с по едно дарение за цялата година).

В процентно отношение най-голям ръст, с близо 50% през 2013 г., спрямо 2012 г., бележат категориите „Деца с увреждания или без родители“, „Специализирани институции за предоставяне на социални услуги“ и УНИЦЕФ-България.

Разпределение на броя на даренията по категории получатели:

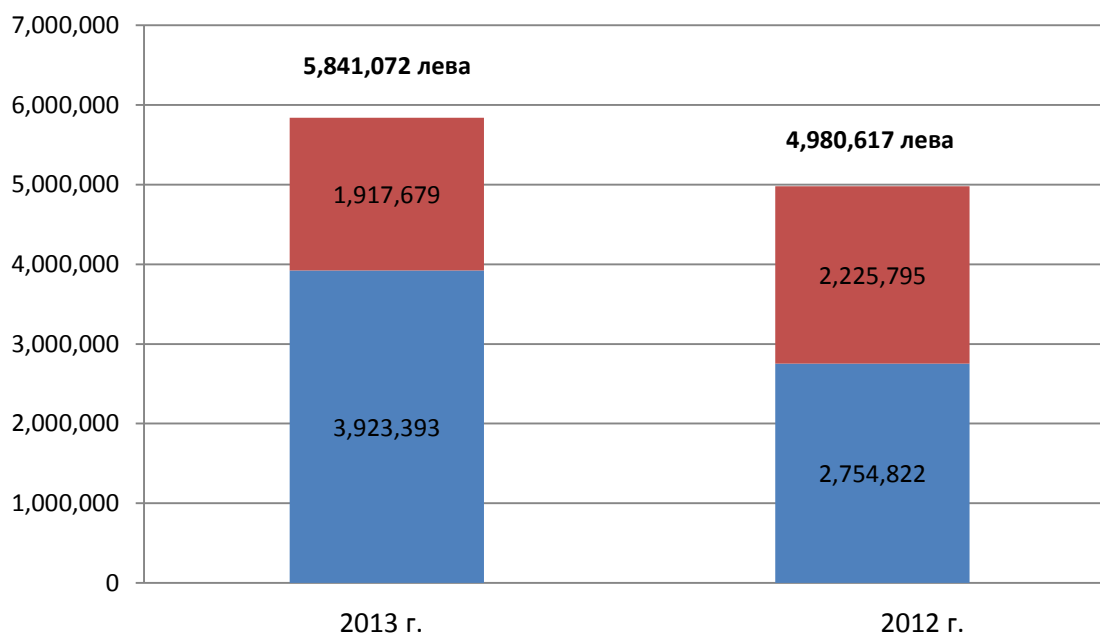

3. ФИЗИЧЕСКИ ЛИЦА

През 2013 г. общият размер на финансовите дарения от физически лица е **5,841,072 лв.** (3,923,393 лв. по данни на НАП и 1,917,679 лв. от дарения чрез дарителски sms и телефонни обаждания).

Общото увеличение е 17.28% спрямо 2012 г.

Размер на дарения от физически лица*:

* На графиката с червено са отбелязани даренията от дарителските sms-и и телефонни обаждания, а със синьо – декларираните пред НАП финансови дарения от физически лица.

Общото увеличение се дължи най-вече на декларираните пред НАП финансови дарения от физически лица - по данните на НАП увеличението през 2013 г. спрямо 2012 г. е с близо 42%.

Спад обаче се наблюдава при даренията чрез sms и телефонни обаждания, като дарената през 2013 г. сума чрез тези методи е намаляла близо 14% спрямо 2012 г.

3.1. Размер на даренията

Дарения, декларирани от физическите лица в годишната данъчна декларация по чл. 50 от ЗДДФЛ.

По данни на НАП през 2013 г. се наблюдава увеличение с близо 42% при обема на даренията спрямо 2012 г. – през 2013 г. са декларирани общо 3,923,393 лв., а през 2012 г. са били 2,754,822 лв.

Дванадесет от общо 17 категории получатели на дарения са получили по-голям обем финансови средства от физически лица, като само 5 категории регистрират спад в размера на дарените им суми през 2013 г., спрямо 2012 г.

Размер на даренията, декларирани от физическите лица в годишната данъчна декларация по чл. 50 от ЗДДФЛ	Сума - лева		
	2013г.	2012г.	Разлика
Категории получатели на дарения			
Юридически лица с нестопанска цел, регистрирани в Централния регистър на юридическите лица с нестопанска цел за осъществяване на общественополезна дейност, с изключение на организации, подпомагачи културата по смисъла на Закона за меценатството	2,164,817	1,390,143	774,674
Регистрирани в страната вероизповедания	451,058	420,729	30,329
Дарение за култура	251,102	0	251,102
Здравни заведения по чл. 21, ал. 2 т. 1 - 3 от Закона за здравето	239,412	142,479	96,933
Детски ясли, детски градини, училища висши училища или академии	214,747	260,972	-46,225
Специализирани институции за деца съгласно Закона за закрила на детето, както и на домове за отглеждане и възпитание на деца, лишени от родителска грижа, съгласно Закона за народната просвета	146,441	86,742	59,699
Бюджетни предприятия по смисъла на Закона за счетоводството	94,728	130,740	-36,012
Лечебни заведения	90,318	84,817	5,501
Специализирани предприятия или кооперации на хората с увреждания, вписани в регистъра по чл. 29 от Закона за интеграция на хората с увреждания, както и в полза на Агенцията за хората с увреждания	66,676	51,912	14,764
Специализирани институции за предоставяне на социални услуги съгласно Закона за социално подпомагане, както и на Агенцията за социално подпомагане и на Фонд "Социална закрила" към министъра на труда и социалната политика	58,452	57,893	559
Център „Фонд за лечение на деца“	52,138	70,143	-18,005
Културни институти или за целите на културния, образователния или научния обмен по международен договор, по който Република България е страна	47,874	23,246	24,628
Детски фонд на Организацията на обединените нации (УНИЦЕФ)	30,979	17,027	13,952
Български Червен кръст	13,207	17,605	-4,398
Комуни за лечение на наркозависими	1,300	0	1,300
Фонд „Енергийна ефективност и възобновяеми източници“	144	0	144
Център „Фонд за асистирана репродукция“	0	374	-374
	3,923,393	2,754,822	1,168,571

Най-голяма сума през 2013 г. физическите лица са дарили в полза на юридическите лица с нестопанска цел - общо 2,64,817 лв., което е над 55% от всички направени финансови дарения от физически лица през 2013 г.

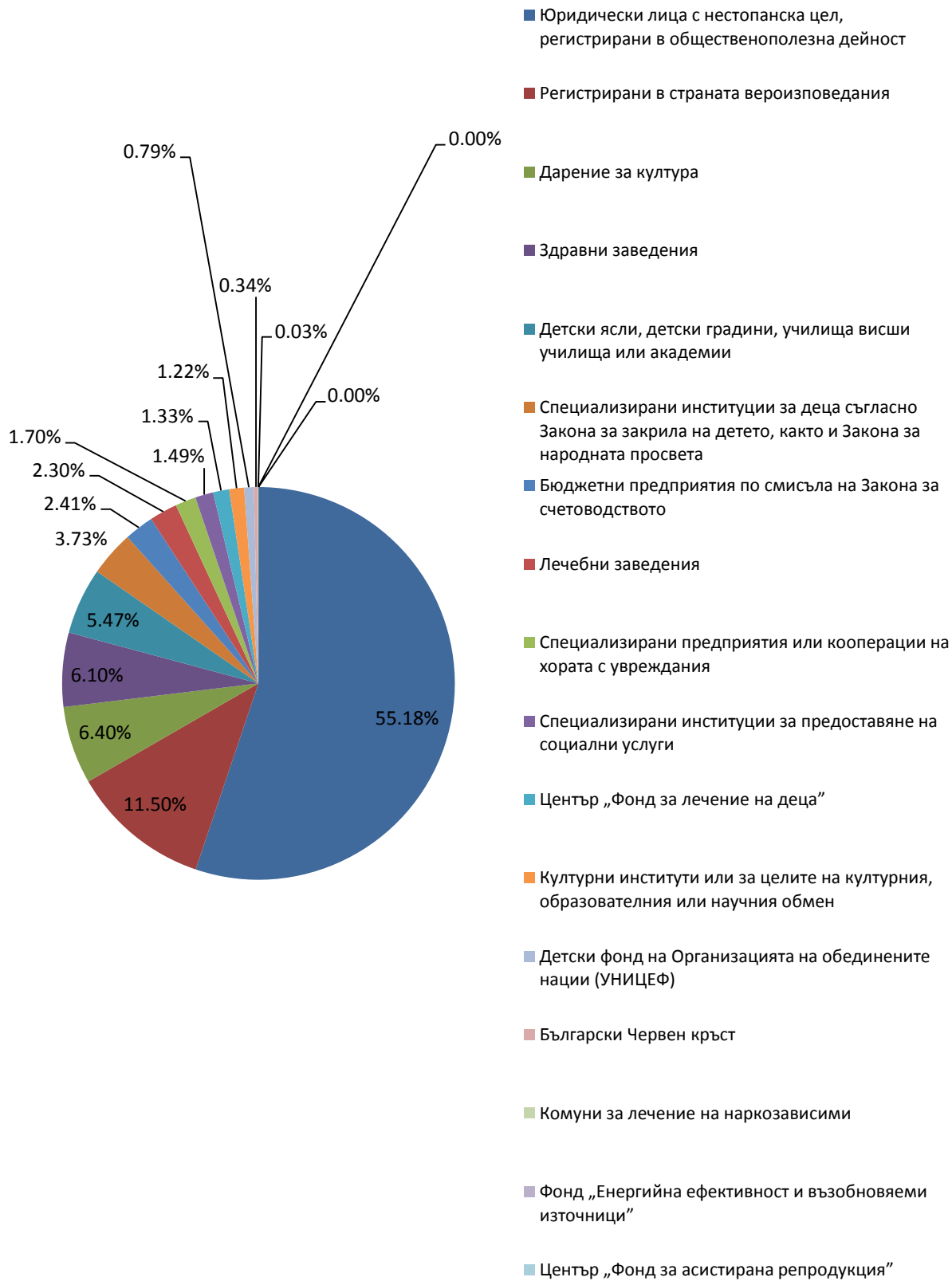
На второ място по обем дарения през 2103 г. са регистрираните в страната вероизповедания с 451 058 лв. (11% от всички финансови дарения от физически лица през 2013 г.), а на трето - дарения за култура с 251,102 лв. (6.40%).

По този начин тенденцията от 2012 г. се запазва, когато на първите две места са били същите категории – „Юридически лица с нестопанска цел” и „Регистрирани в страната вероизповедания”.

Разлика се наблюдава при третото място, където даренията за култура през 2013 г. изместват категорията „Детски ясли, детски градини, училища висши училища или академии“, трета през 2012 г.

Единствената законово определена категория получател на дарение, която няма регистрирани дарения от физически лица през 2013 г. е Център „Фонд за асистирана репродукция”.

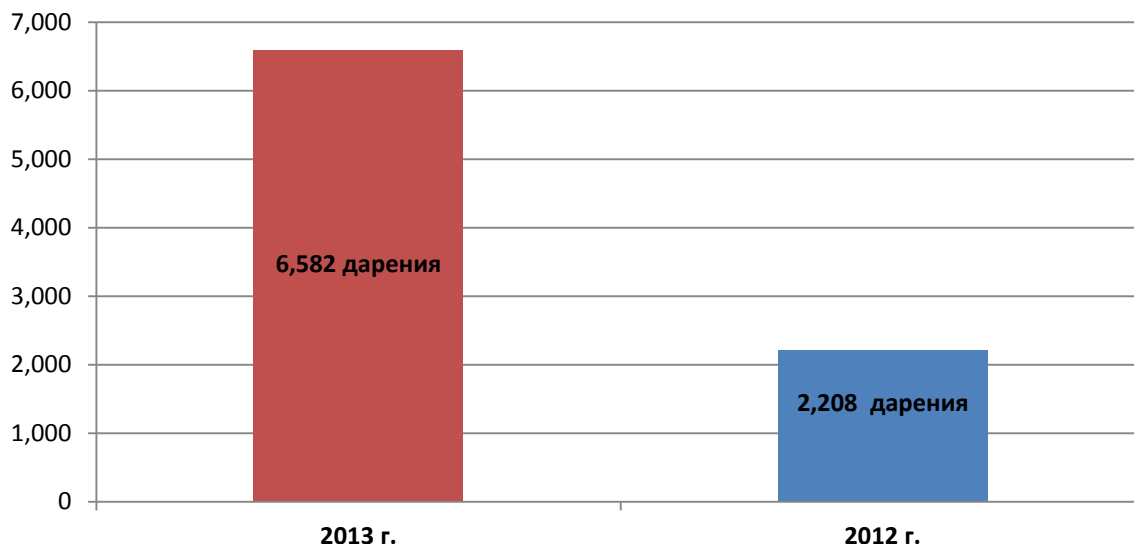
Разпределение на обема на даренията по категории получатели:

3.2. Брой на даренията

През 2013 г. се наблюдава значително увеличение на броя на декларираните дарения, което е със 198 % спрямо 2012 г. (2,208 дарения през 2012 г. и 6,582 през 2013 г.).

Брой дарения:

Тринадаест от общо 17 определени категории лица – получатели на дарения са получили по-голям брой дарения през 2013 г., спрямо 2012 г., три са получили по-малко дарения, а една категория е получила еднакъв брой дарения през 2012 г. и 2013 г.

Размер на даренията, декларирани от физическите лица в годишната данъчна декларация по чл. 50 от ЗДДФЛ	Дарения-брой		
	2013г.	2012г.	Разлика
Категории получатели на дарения			
Център „Фонд за лечение на деца”	1,976	310	1,666
Дарение за култура	1,932	0	1,932
Юридически лица с нестопанска цел, регистрирани в Централния регистър на юридическите лица с нестопанска цел за осъществяване на общественополезна дейност, с изключение на организации, подпомагащи културата по смисъла на Закона за меценатството	1,239	715	524
Регистрирани в страната вероизповедания	337	263	74
Специализирани институции за деца съгласно Закона за закрила на детето, както и на домове за отглеждане и възпитание на деца, лишени от родителска грижа, съгласно Закона за народната просвета	223	185	38
Детски ясли, детски градини, училища висши училища или академии	201	140	61
Здравни заведения по чл. 21, ал. 2 т. 1 - 3 от Закона за здравето	200	188	12
Детски фонд на Организацията на обединените нации (УНИЦЕФ)	93	76	17
Лечебни заведения	88	88	0
Бюджетни предприятия по смисъла на Закона за счетоводството	86	89	-3

Специализирани институции за предоставяне на социални услуги съгласно Закона за социално подпомагане, както и на Агенцията за социално подпомагане и на Фонд "Социална закрила" към министъра на труда и социалната политика	72	51	21
Български Червен кръст	58	66	-8
Културни институти или за целите на културния, образователния или научния обмен по международен договор, по който Република България е страна	56	20	36
Специализирани предприятия или кооперации на хората с увреждания, вписани в регистъра по чл. 29 от Закона за интеграция на хората с увреждания, както и в полза на Агенцията за хората с увреждания	17	10	7
Фонд „Енергийна ефективност и възобновяеми източници”	3	0	3
Комуни за лечение на наркозависими	1	0	1
Център „Фонд за асистирана репродукция”	0	7	-7
	6,582	2,208	4,374

През 2013 г. най-много дарения са направени в полза на Център „Фонд за лечение на деца” - общо 1,976 дарения (30% от всички направени дарения през годината), следвани от даренията за култура – с общо 1,932 дарения (29% от всички направени дарения през годината).

На трето място по брой получени дарения през годината е категорията „Юридически лица с нестопанска цел“ с общо 1,239 дарения (близо 19%).

По този начин се наблюдава значителна разлика спрямо 2012 г., когато на първите места като най-дарявани категории от страна на физическите лица са били съответно „Юридически лица с нестопанска цел“, Център "Фонд за лечение на деца" и „Регистрирани в страната вероизповедания“ .

През 2013 г. две категории са получили под 10 дарения от физически лица – „Фонд „Енергийна ефективност и възобновяеми източници” (общо 3 дарения за годината) и „Комуни за лечение на наркозависими“ (1 дарение за годината).

Разпределение на броя на даренията по категории получатели:

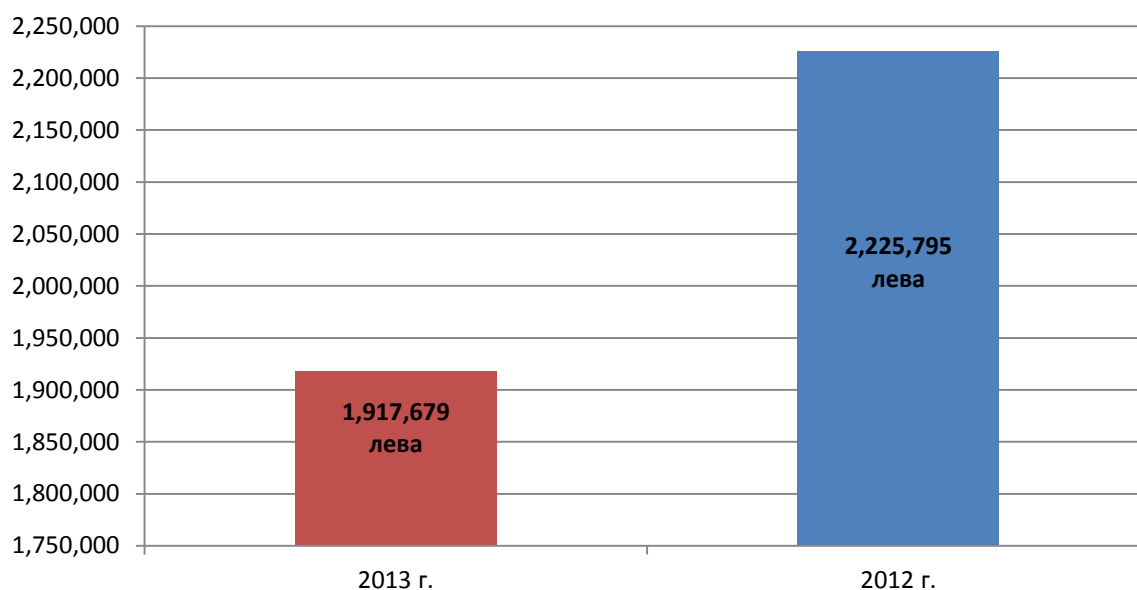

3.3. Дарителство чрез кратки текстови съобщения (sms) и телефонни обаждания

3.3.1. Дарения чрез sms и телефонни обаждания за трите оператора в страната.

Направените през 2013 г. на дарения чрез sms и телефонни обаждания от абонати на трите оператора (Мтел, Виваком и Глобул) са на обща стойност 1,917,679 лв. като се наблюдава спад с близо 14% спрямо 2012 г., когато стойността на даренията е била 2,225,795 лв.

Размер на дарения от sms и телефонни обаждания:

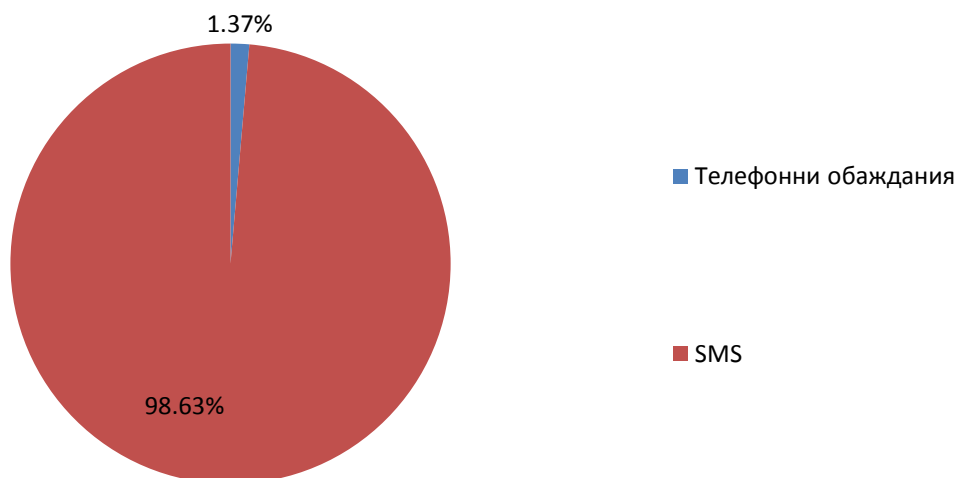

Дарения чрез телефонни обаждания са ползвали Министерство на вътрешните работи, Българска национална телевизия (за кампанията "Българската Коледа"), Столична община, Фондация „И аз мога“, кампаниите „Аз обичам България“ и „Жълти стотинки“.

Дарения чрез sms са ползвали Българска национална телевизия (за кампанията "Българската Коледа"), Министерство на вътрешните работи, платформата „Единен дарителски номер“- DMS, SOS Детски селища, Български Червен Кръст, УНИЦЕФ-България, Фондация "И аз мога" и Фондация „Деца на българската армия“.

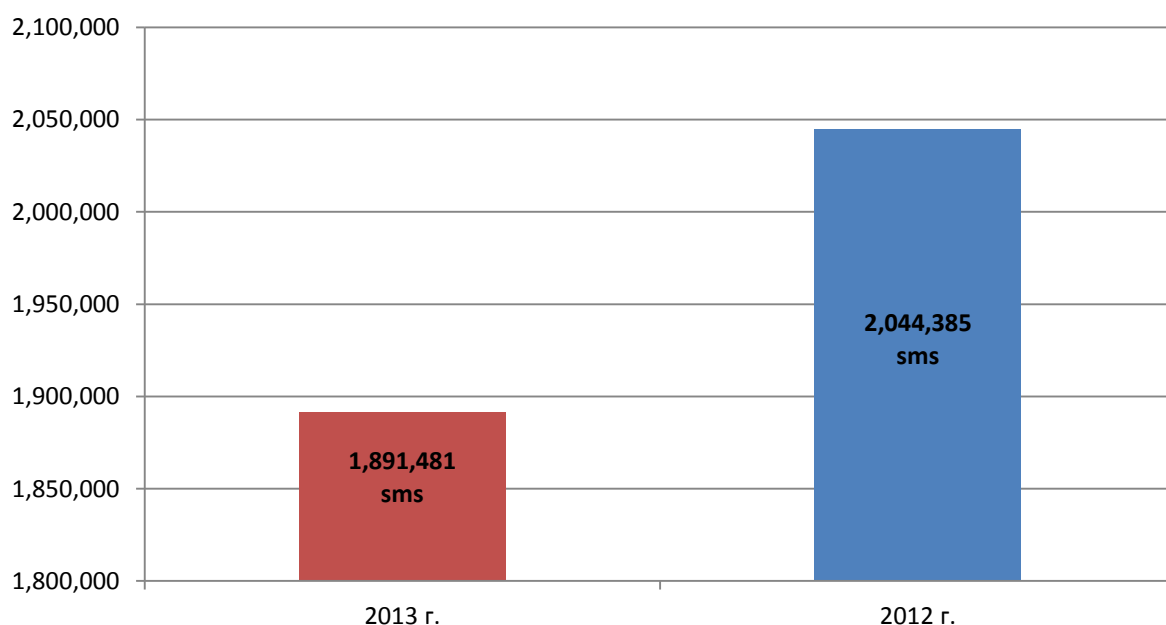
Даренията чрез sms са предпочитана форма, с дял над 98% от всички дарения чрез мрежите на мобилните оператори, а даренията чрез телефонни обаждания са под 2% през 2013 г.

Разпределение на даренията чрез sms и телефонни обаждания през 2013 г.:

Общият брой на изпратените дарителски sms – и от абонати на трите мобилни оператора през 2013 г. е 1,891,481, като така се регистрира спад с около 7% спрямо 2012 г., когато техният брой е бил 2,044,385.

Брой на дарителски sms:

3.3.2. Системата Единен дарителски номер (DMS).

Общо 165 компании са набирали средства през 2013 година в системата Единен дарителски номер.

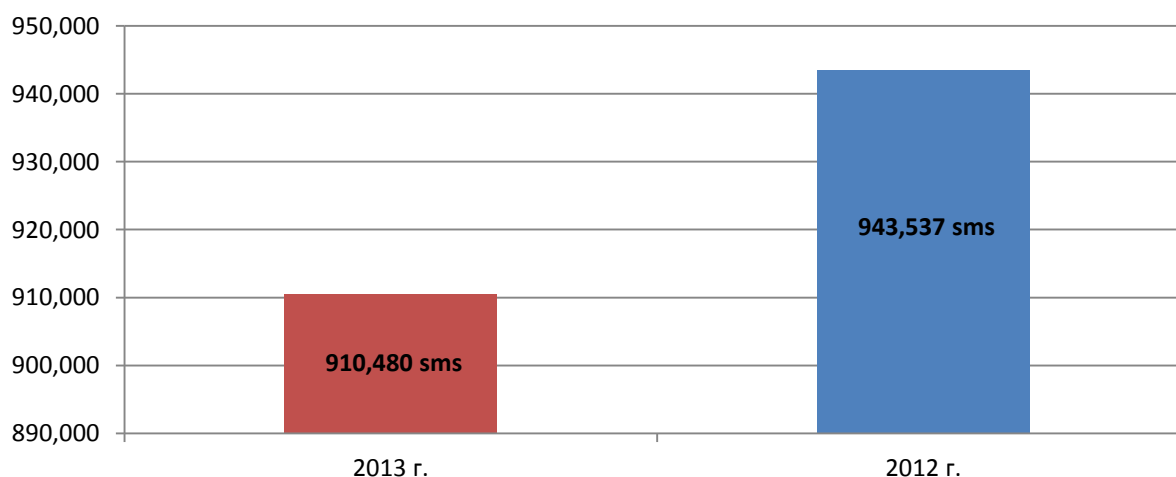
От тях 81 са в подкрепа на индивидуални лица (които формират близо 50% от общия брой на всички компании през годината), 45 са инициирани от граждански организации, 9 са каузите на църковни настоятелства и общини, а в поредното издание на кампанията на Райфайзенбанк „Избери, за да помогнеш“ (която традиционно участва в ДМС от 2012г.) са участвали 30 каузи от социален, здравен, културен образователен и екологичен характер.

Кампании в DMS през 2013 г.:

През 2013 г. общият брой на изпратените дарителски съобщения е 910,480, като се наблюдава минимален спад с около 0.3% в сравнение с 2012, когато те са били 943,537.

Брой на изпратените дарителски sms в DMS:

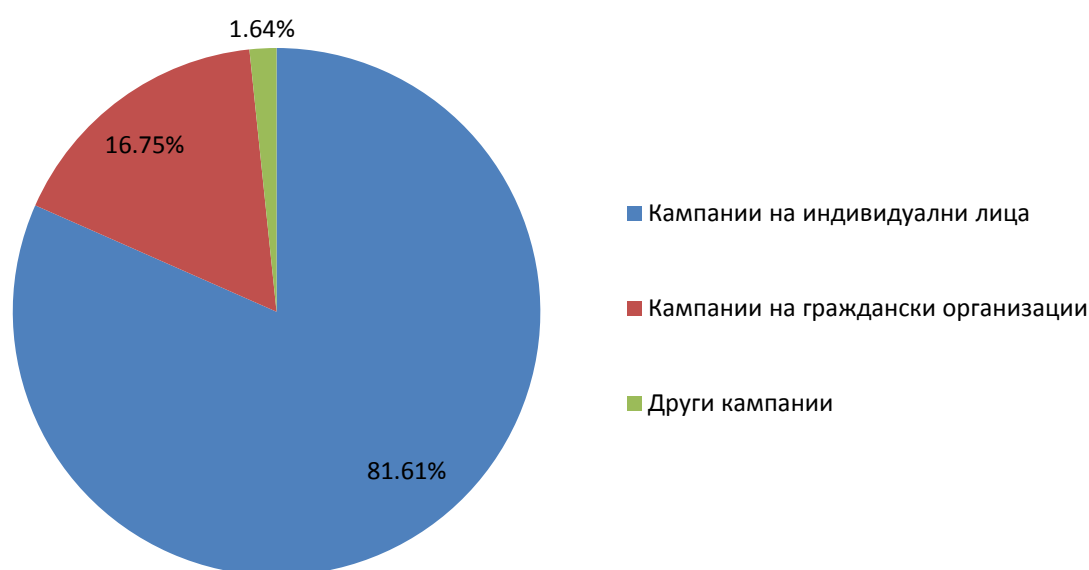

Средно на месец през 2013 г. са изпращани по 75,873 sms, което означава, че през всеки ден от годината са изпращани средно по 2,494 дарителски sms.

Най-много дарителски sms са изпратени в подкрепа на кампании на индивидуални лица – 632,683, което е близо 70% от всички дарителски sms за цялата 2013 г..

Каузите на гражданските организации са получили 129,843 sms (около 14%), кампанията на общини и църковни настоятелства – 10,240 (1,12%), а проектите в кампанията „Избери за да помогнеш“ на Райфайзенбанк – България за 2013 са получили 2,503 дарителски sms (под 0,5%).

Получени sms в DMS за различните кампании през 2013 г.:

Броят на празните или грешни sms за 2013 г. е 135,211, което е близо 15% от всички дарителски съобщения, изпратени през годината (грешните и празни sms ежемесечно се разпределят пропорционално между всички активни кампании за съответния месец).

В сравнение с 2012 г. броят на празните или грешни sms е намалял с 4%, като през 2012 г. той е бил 19% от всички получени дарителски sms.

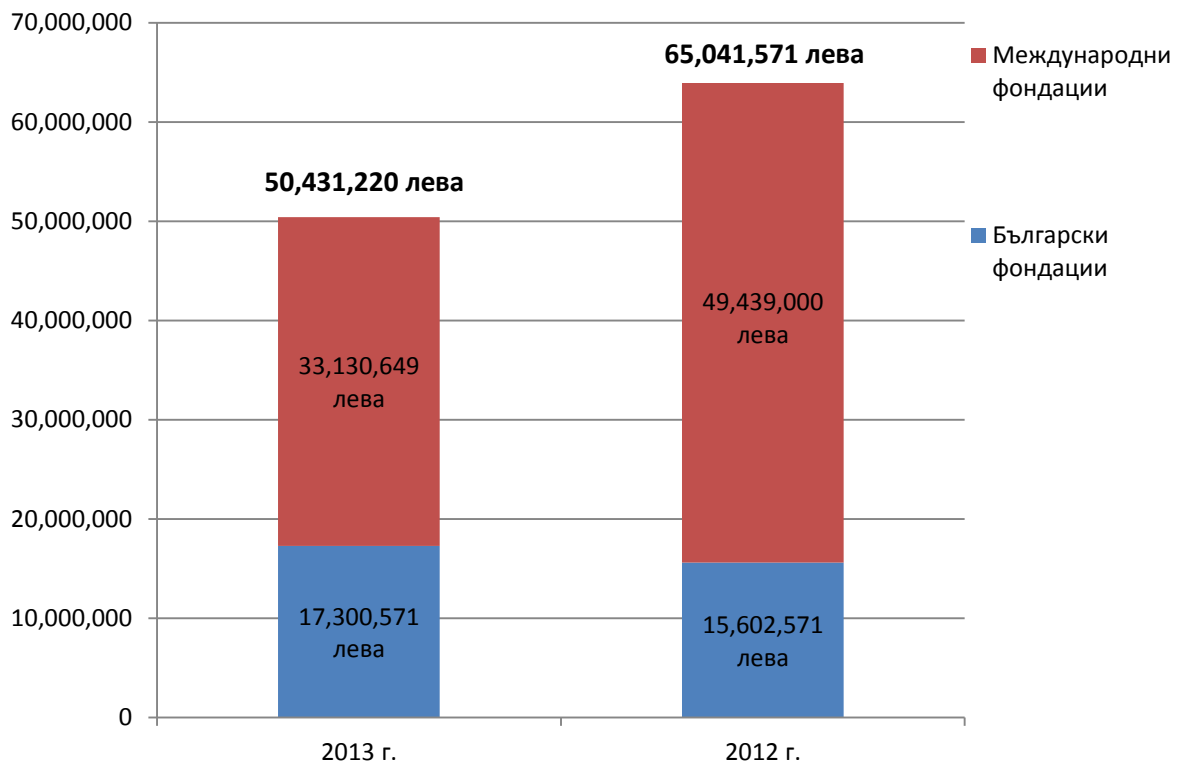
4. ФОНДАЦИИ

През 2013 г. общият обем на даренията от български и международни фондации регистрира спад с около 22% в сравнение с 2012 г.

Той се дължи основно на намаляването на обема на даренията от страна на международните фондации, който е с около 30%.

Въпреки нарастването с 11% на размера на даренията от страна на българските фондации през 2013 г., то не може да компенсира спада в общия обем дарения спрямо 2012 г.

Дарения от фондации:

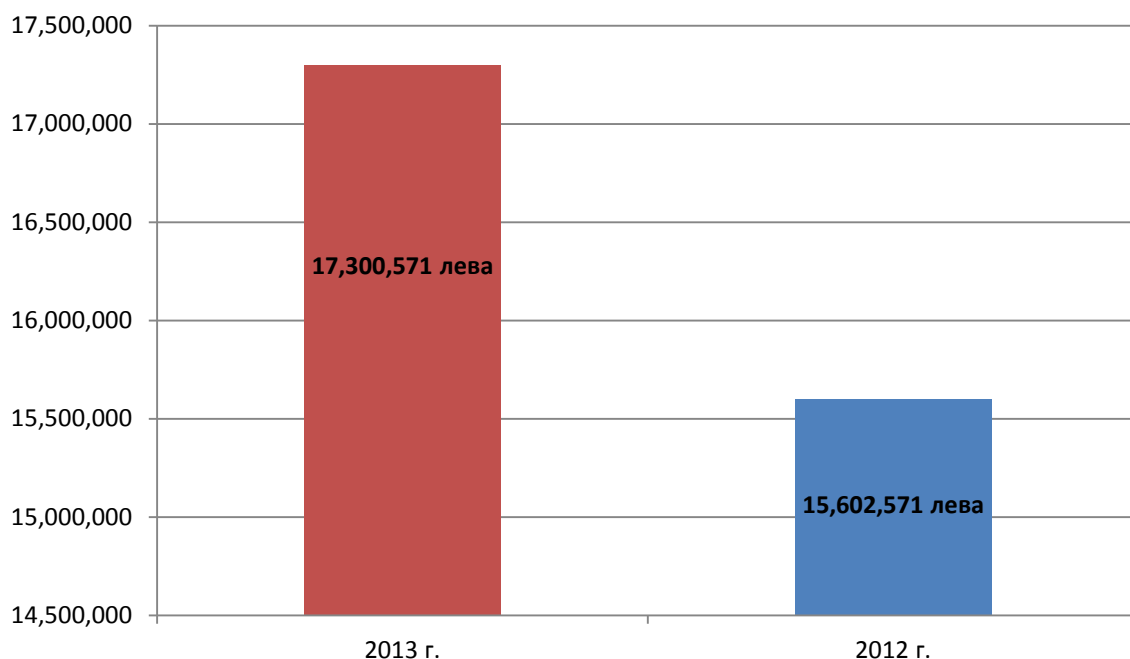

4.1. Български фондации

4.1.1. Размер на даренията

През 2013 г. българските фондации са дарили общо 17,300,571 лв., като по този начин се регистрира увеличение с 11% в сравнение с 2012 г., когато общата дарена сума е била 15,602,571 лв.

Размер на даренията:

41% от анкетираните фондации заявяват, че са увеличили размера на **финансовата подкрепа** през 2013 г., спрямо 2012 г., 35% са намалили финансовата си подкрепа, а при 24% няма съществена промяна в размера на финансовите дарения.

24% от фондацииите са увеличили размера на **нефинансовата подкрепа**, 6% са намалили даренията си, а при 70% няма промяна в обема на нефинансовите дарения през 2013 г., спрямо 2012 г.

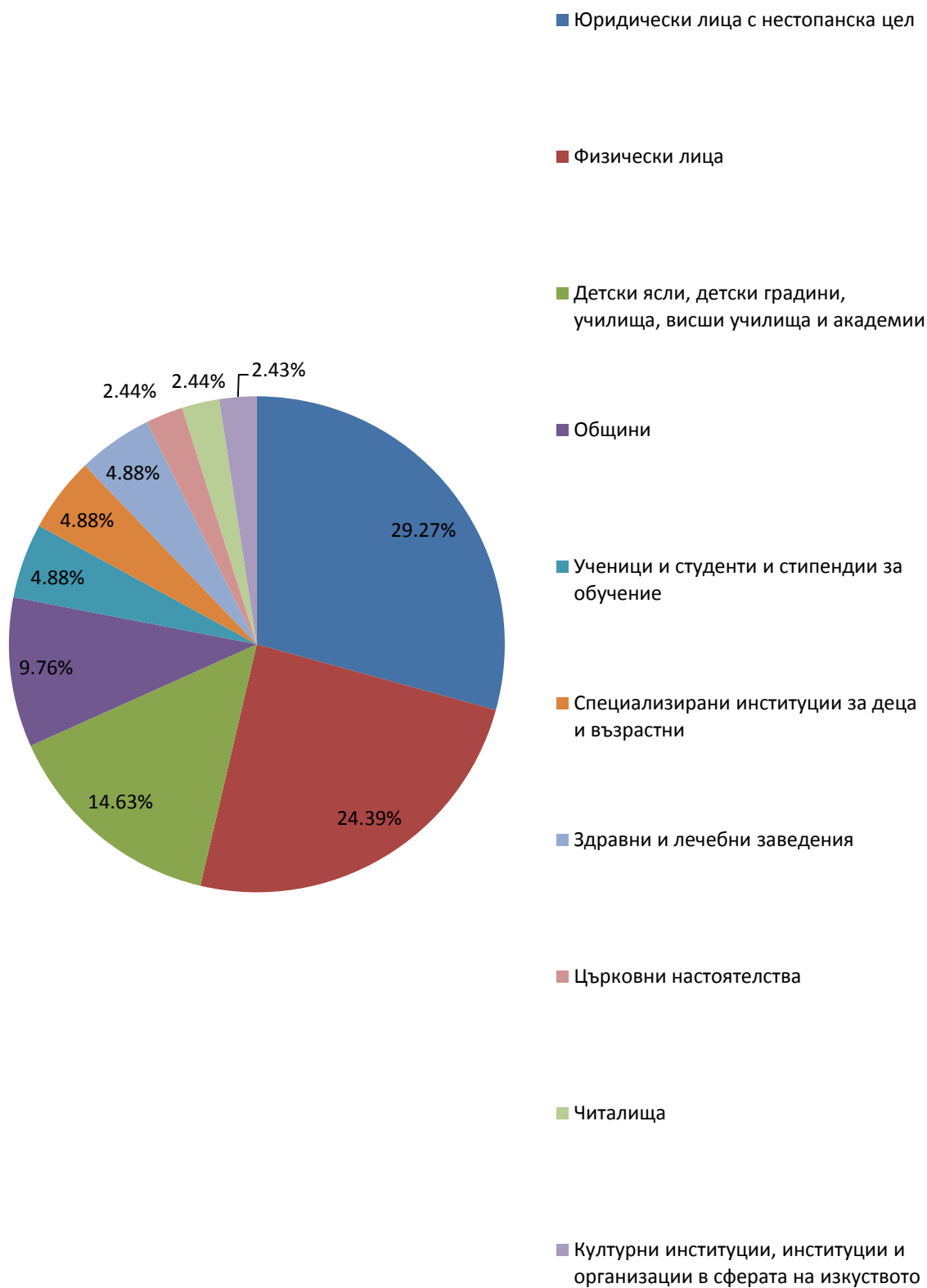
4.1.2. Получатели на дарения

През 2013 г. фондацииите са дарявали най-често на юридически лица с нестопанска цел (29.27%) и на физически лица (24.39%), като тези категории получатели са били на първите две места и през 2012 г.

На трето място през 2013 г. е категорията „Детски ясли, детски градини, училища, висши училища и академии“ (14.63%).

Най-малко дарявани през 2013 г. са три категории получатели на дарения – „Църковни настоятелства“, „Читалища“ и „Културни институции, институции и организации в сферата на изкуството“ (и трите с 2.44%).

Разпределение на обема на даренията по категории получатели:

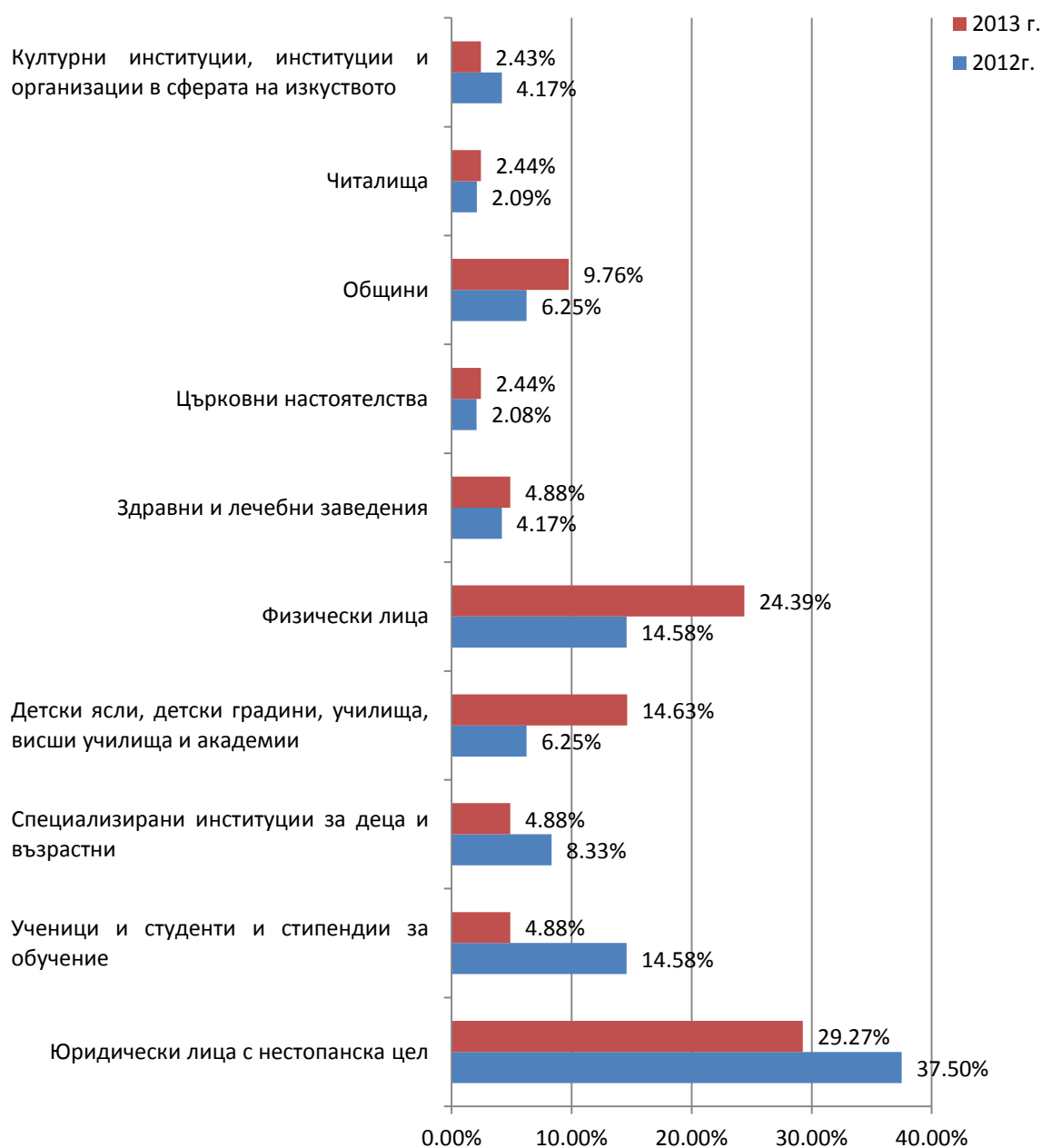

Спрямо 2012 г., през 2013 г. две категории получатели на дарения бележат осезаем ръст - „Физически лица“ с около 10% и „Детски ясли, детски градини, училища, висши училища и академии“ с над 8%.

Въпреки, че е най-предпочитаната категория през 2013 г., при „Юридически лица с нестопанска цел“ се наблюдава спад с около 8% спрямо 2012 г.

Намаление с около 10% се наблюдава и при категорията „Ученици и студенти и стипендии за обучение“, която през 2012 г. е била втората най-често дарявана от страна на фондациите. През 2013 г. тя заема пето място.

Сравнения на размера на даренията по категории получатели за 2012 г. и 2013 г.:

4.1.3. Области на даряване

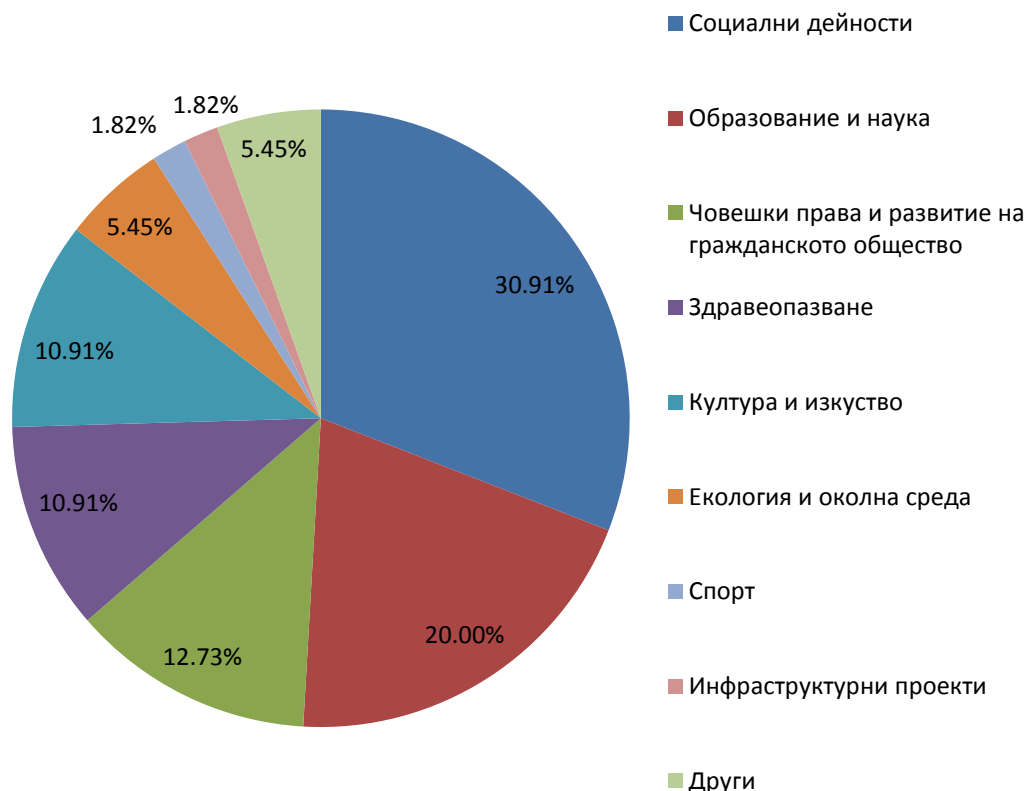
А) Предпочитани области на даряване

През 2013 г. фондациите са дарявали най-много за социални дейности – близо 31% от всички дарения. Водещата област от 2012 г. – „Образование и наука“ – през 2013 г. е втора(с 20%), а на трето място е „Човешки права и развитие на гражданското общество“ (12.73%).

Около 5% от даренията на фондациите през 2013 г. са били в други области, като са посочени „Икономическо развитие“, „Достъп до заетост“, „Археологически проучвания“ и др.

Най-малко даряваните области от фондациите през 2013 г. са „Спорт“ и „Инфраструктурни проекти“ (с по 1.82%), които са били сред най-малко даряваните области и през 2012 г.

Области на даряване от фондациите през 2013 г.:

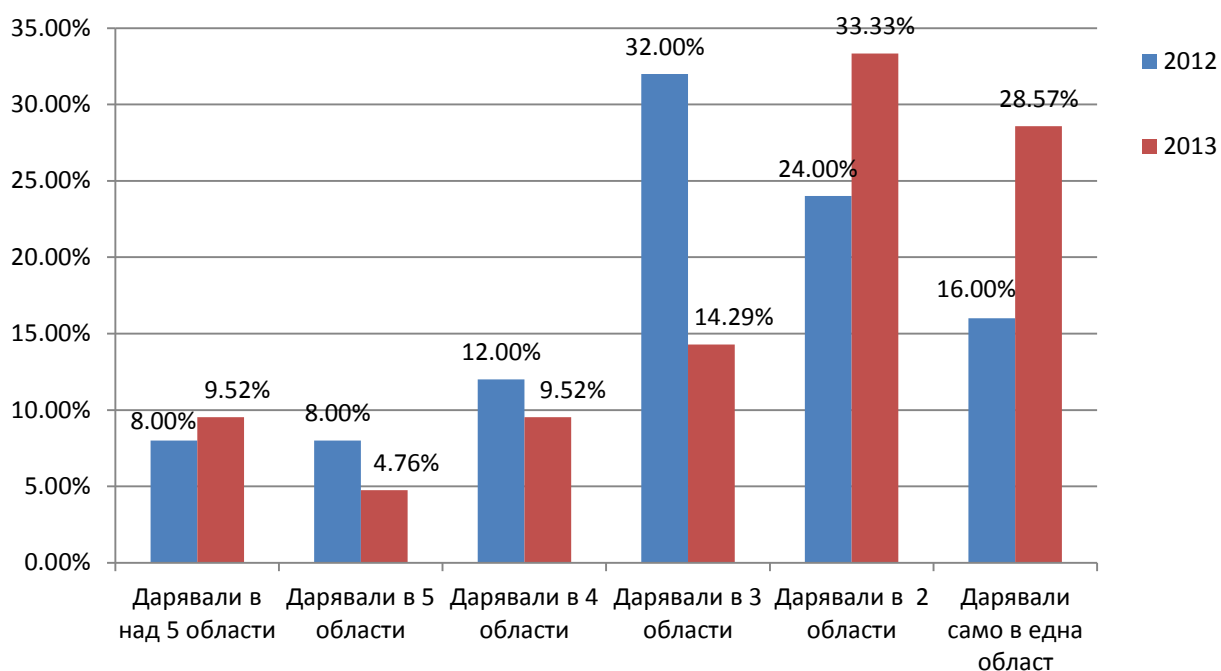

Б) Брой на дарявани области

През 2013 г. най-много фондации са дарявали в 2 области (33 % от всички фондации), като тук се забелязва понижаване в сравнение с 2012 г., когато най-голям процент от фондациите (близо 32%) са дарявали в 3 области.

Процентът на фондациите, дарявали в 4 и повече области през 2013 г. е 23%, като останалите 77% са дарявали в 3 или по-малко области. Тези нива са близки до 2012 г. когато в 4 и повече области са дарявали 28% от фондациите, а в 3 или по-малко – 72%.

Дарявани области от фондациите през 2012 г. и 2013 г.:

4.2. Международни фондации

През 2013 г., най-големите международни донори в България (фондация „Америка за България”, фондация „Чарлз Стюърт Мот”, фондация „Велукс” и др.) са дарили близо 33 млн. лв.

По този начин се регистрира спад спрямо 2012 г., когато общата дарена сума е била 49,5 млн. лв.

Както през 2012 г., така и през 2013 г. фондация „Америка за България“ остава най-големият дарител, който в рамките на 12 месеца е финансирал проекти с обща стойност, надхвърляща 90% от цялата дарена през годината сума.

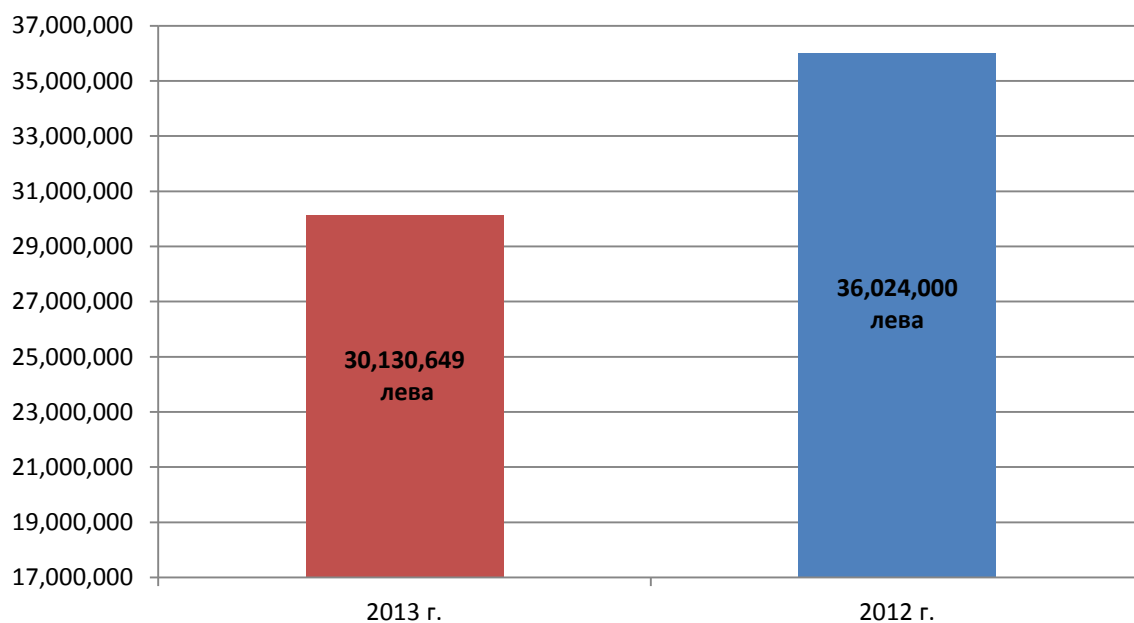
4.2.1. Фондация „Америка за България“

А) Размер на даренията

Общата дарена през 2013 г. сума е 30,130,649 лв. - 30 млн. лв. са отпуснатите средства през календарната година по одобрени проекти и 130,649 лв. за други благотворителни инициативи.

В сравнение с 2012 г., размерът на общата дарена сума през 2013 г. е намалял с близо 16%.

Размер на даренията:

Стойността на всички одобрени проекти през 2013 г. от Фондация „Америка за България“ е 45,1 млн. лв.:

Област	Лева (в млн.)
Земеделие, гори и околна среда	0.9
Археология и културен туризъм	1.8
Изкуства и култура	5
Гражданско общество и демократични институции	1.3
Образование и библиотеки	36.1
Общо	45.1

Най-голямо финансиране през 2013 г. са получили проектите в област „Образование и библиотеки“, като размерът на финансовата подкрепа е около 80% от общата стойност на всички одобрени проекти през годината.

На второ място са проектите в област „Изкуства и култура“ - с малко над 11% от

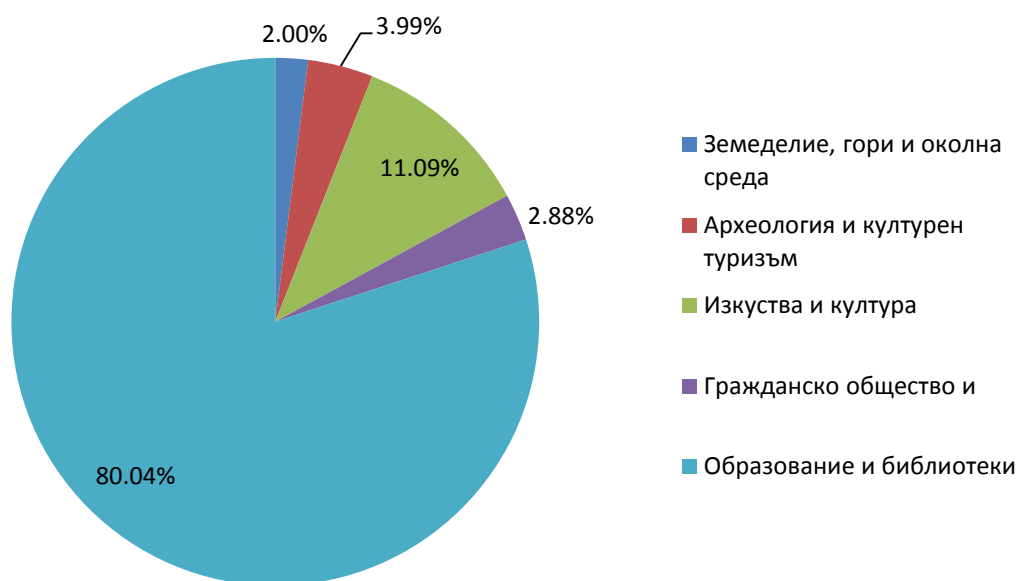

одобреното финансиране за годината.

По този начин тенденцията от 2012 г., когато проектите от тези две сфери са били също на първите две места, се запазва.

Проектите в останалите 3 сфери – „Гражданско общество и демократични институции“, „Археология и културен туризъм“ и „Земеделие, гори и околна среда“ общо са получили под 10% от общото одобрено финансиране за 2013 г.

Одобрени проекти по сфери през 2013 г.:

Б) Области на даряване

Одобрените през 2013 г. проекти са общо 76 в пет области: „Изкуства и култура“, „Земеделие, гори и околна среда“, „Гражданско общество и демократични институции“, „Образование и библиотеки“ и „Археология и културен туризъм“.

През 2012 г. общият брой на проектите е бил 95.

Област	Брой проекти
Земеделие, гори и околна среда	4
Археология и културен туризъм	5
Изкуства и култура	41
Гражданско общество и демократични институции	11
Образование и библиотеки	15
Общо	76

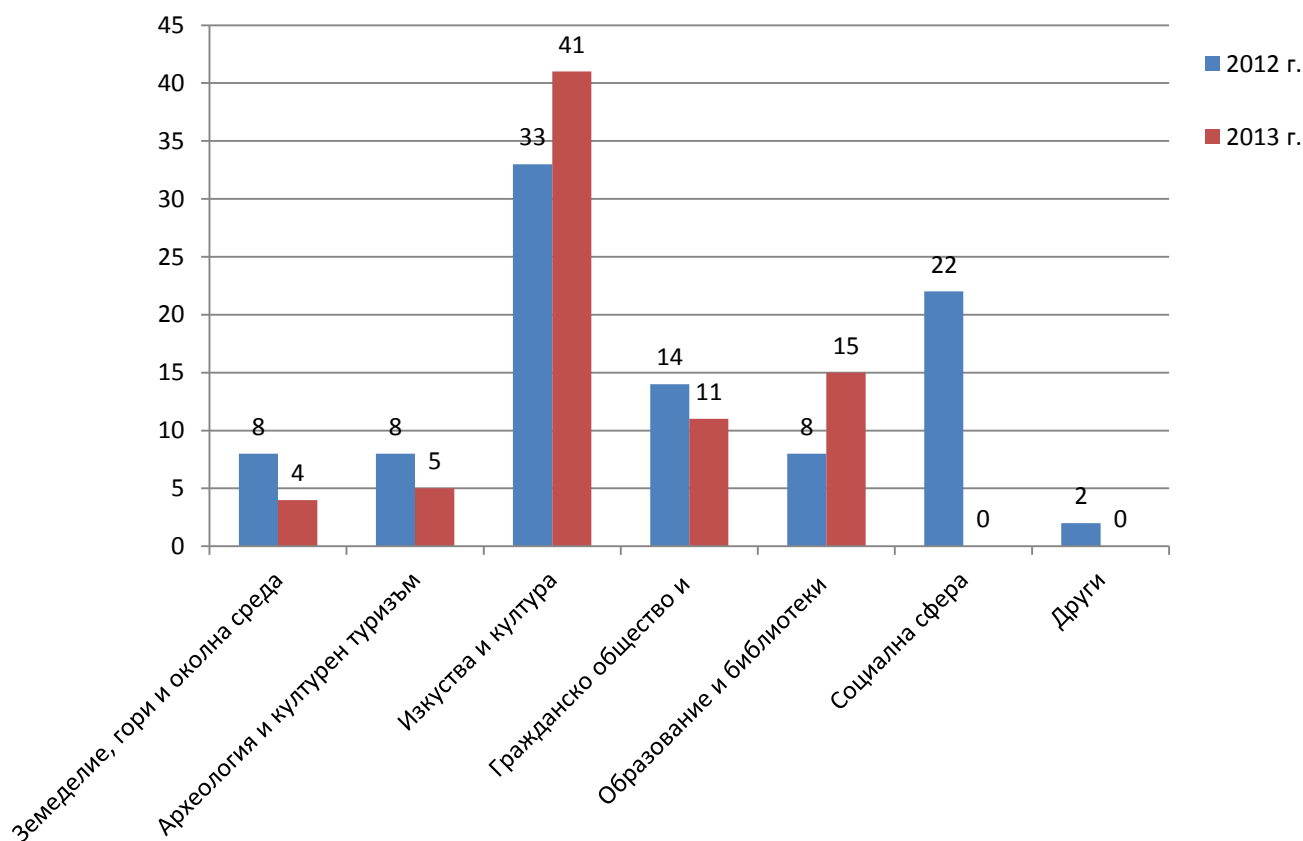
Както и през 2012 г., така и през 2013 г. най-много проекти са финансирани в област „Изкуство и култура“ (близо 53% от всички проекти), следвани от проектите в

областите „Образование и библиотеки“ (около 20%) и „Гражданско общество и демократични институции“ (малко над 14%).

В сравнение с 2012 г., през 2013 г. са финансирани по-малък брой проекти в областите „Земеделие, гори и околна среда“, „Археология и културен туризъм“ и „Гражданско общество и демократични институции“.

През 2013 г. в област „Социална сфера“ няма финансирани проекти.

Брой на финансираните проекти по области през 2012 г. и 2013 г.:

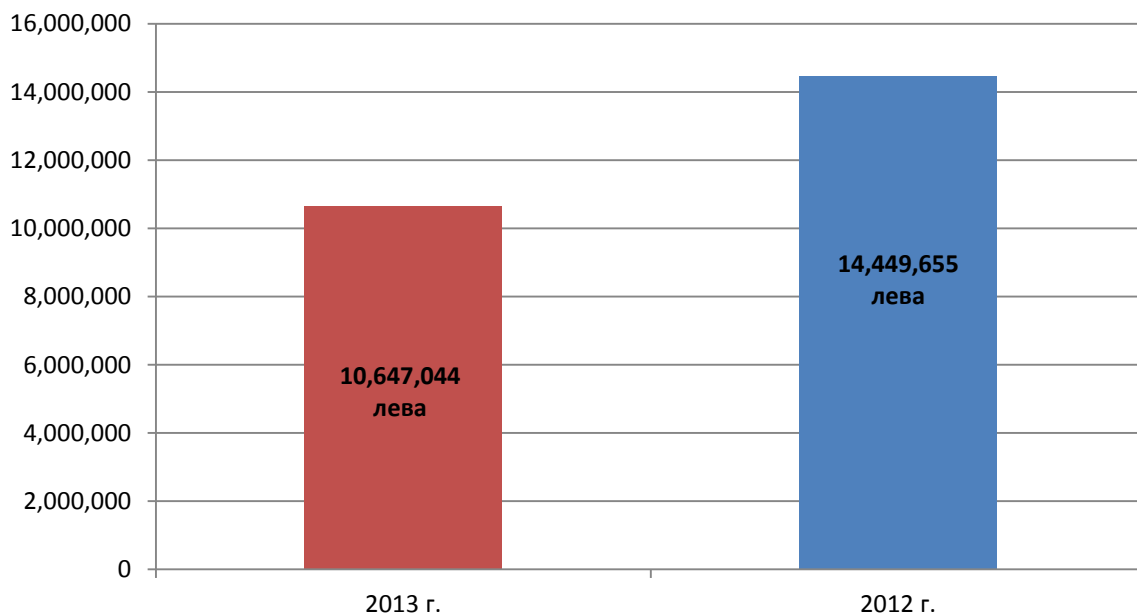

5. ДАРЕНИЯ В ПОЛЗА НА ОБЩИНИТЕ И ОБЩИНСКИТЕ ПРЕДПРИЯТИЯ

5.1. Размер на даренията

Според информацията от участвалите в проучването 147 общини, през 2013 г. в полза на общините и общинските предприятия са направени дарения на обща стойност 10,647,044 лв., като по този начин се регистрира спад с около 26% спрямо 2012 г., което даренията са били в размер на 14,449 655 лв.

От участвалите в проучването 147 общини, 11 (7.48% от всички анкетирувани) са декларирали, че през 2013 г. няма направени дарения в тяхна полза и в полза на прилежащите им общински предприятия.

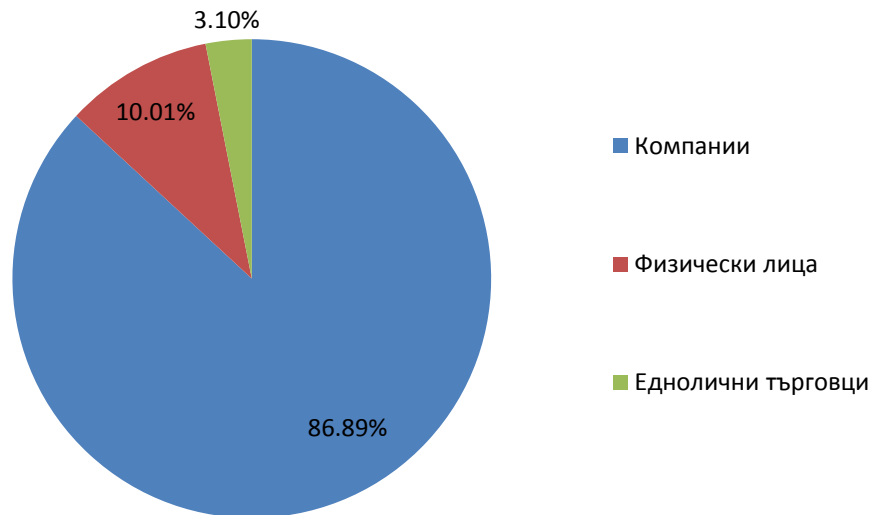

Финансовите дарения са на стойност 4 593 162,64 лв. (43,14%), а нефинансовите са в размер на 6 053 881,45 лв. (56,86%).

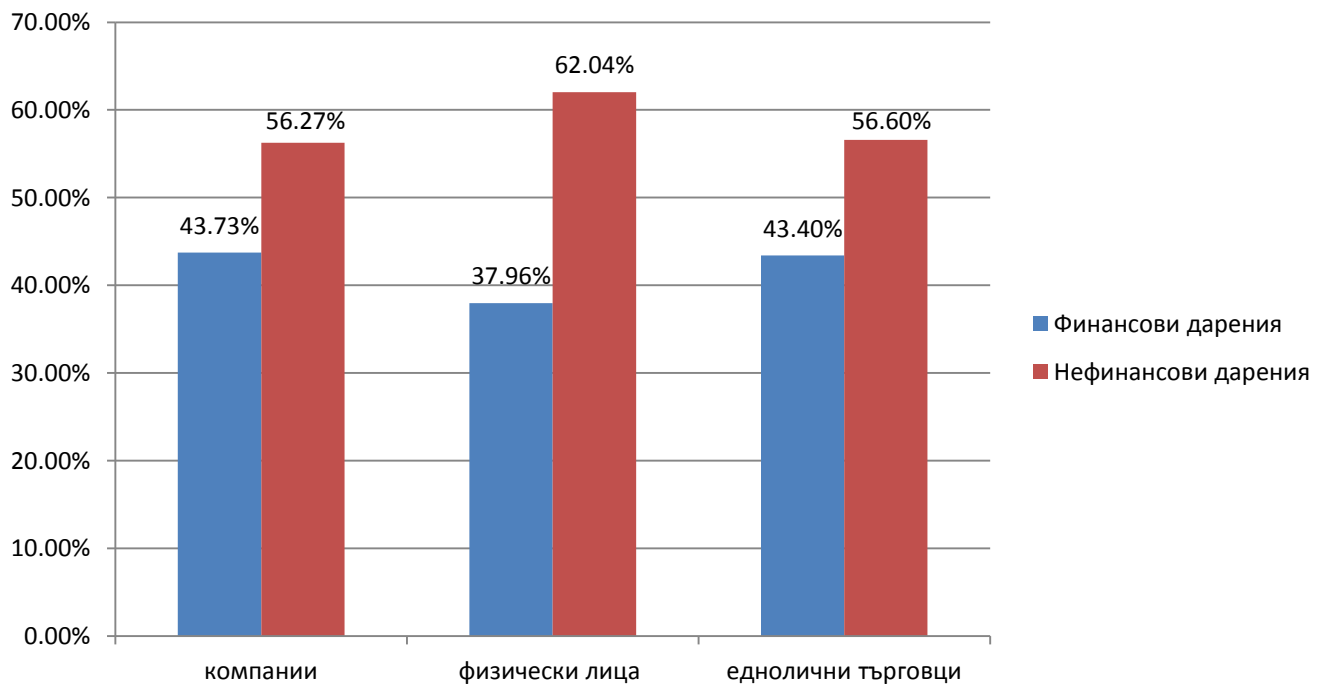
Както през 2012 г., така и през 2013 г. най-големи по размер дарения в полза на общините и общинските предприятия са направили компаниите, като дарената от тях сума е 86.89% (9,250,692 лв.) от всички направени през годината дарения.

На второ място са физическите лица с 10.01% (1,065,982 лв.) от всички дарения през годината, а на трето са едноличните търговци с 3.10% (330,368 лв.).

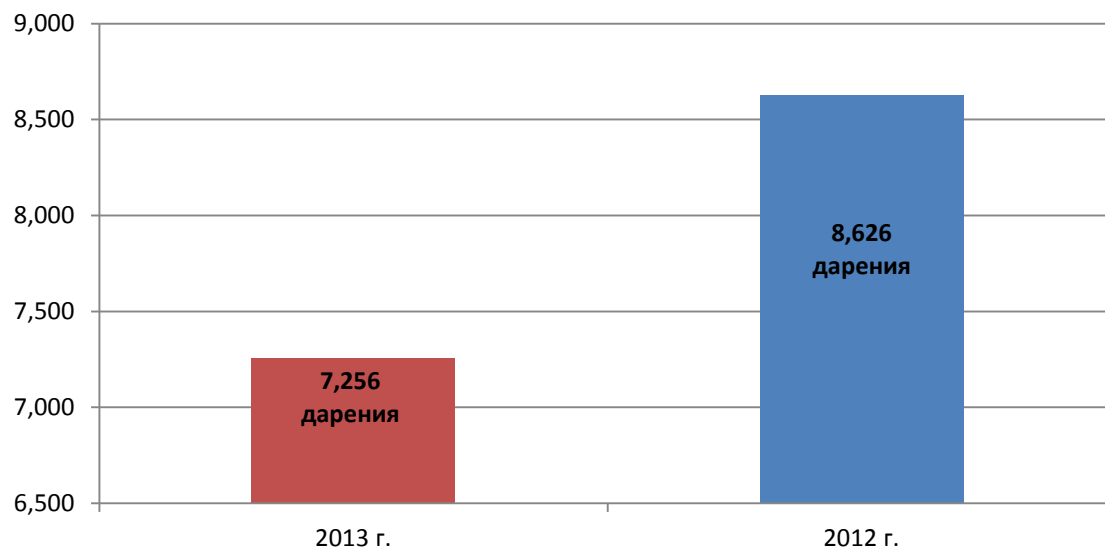
И за трите категории дарители нефинансовите дарения са били предпочитана форма за дарение в полза на общините и общинските предприятия.

При компаниите и едноличните търговци нефинансовите дарения са над 56% от всички дарения през годината, при физическите лица – около 62%.

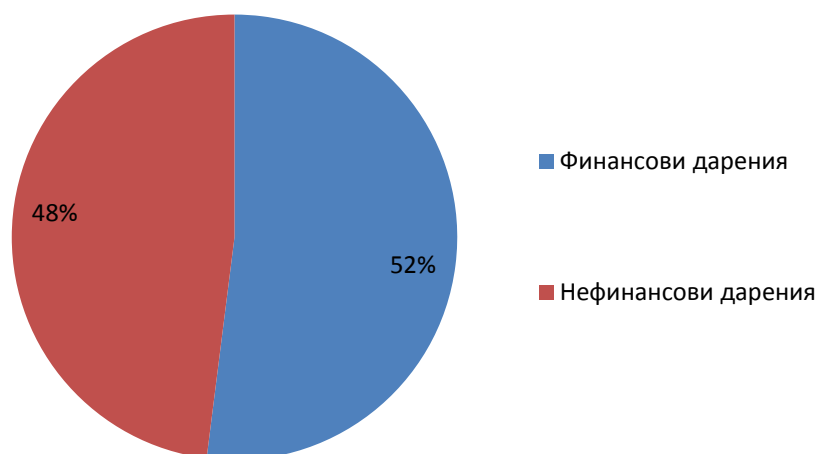

5.2. Брой на даренията

Общият брой на направените през 2013 г. дарения в полза на общините и общинските предприятия е 7,256 – с около по-малък от 2012 г., когато даренията са били общо 8,626.

През 2013 г. общият брой на финансовите дарения е 3,773 (52%), а на нефинансовите – 3,483 (48%), като по този начин се наблюдава промяна спрямо 2012 г., когато броят на финансовите дарения е бил по-малък - 44% от броя на всички дарения, а на нефинансовите – 56%.

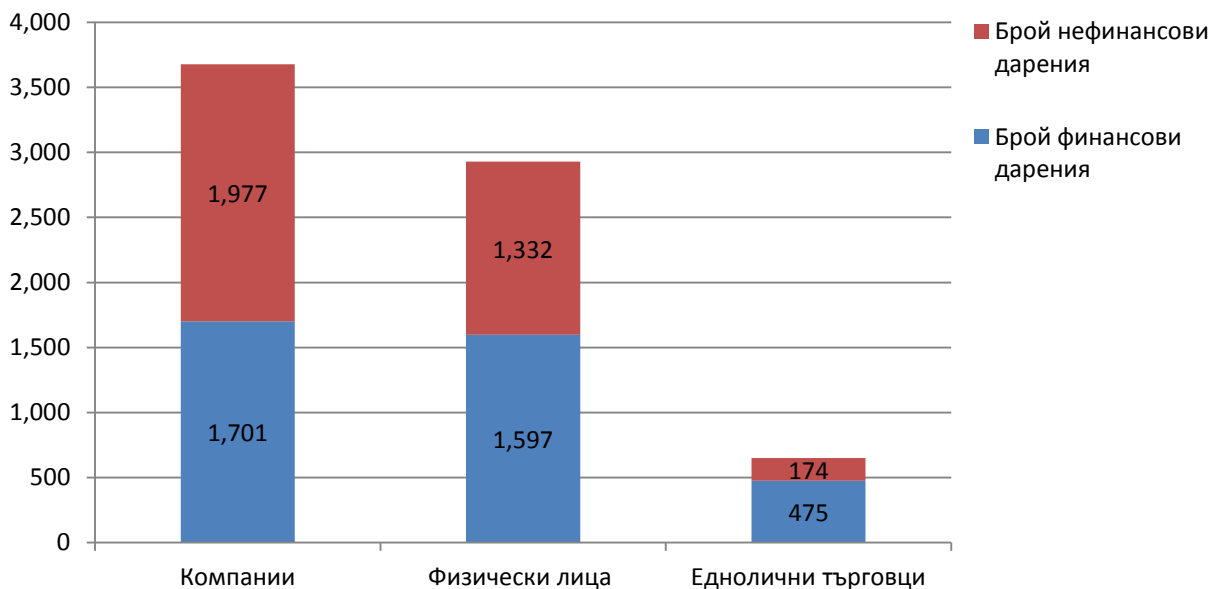

Най-голям брой дарения са направили компаниите - 3,678 дарения (51%), следвани от даренията от физически лица - с 2,929 (40%) дарения и от даренията от еднолични търговци - с 649 (9%) дарения.

През 2013 г. компанията са направили по-голям брой нефинансови дарения в полза на общините и общинските предприятия за сметка на финансовите, за разлика от физическите лица и едноличните търговци, при които водещи са паричните дарения.

През 2012 г. картината е била различна – тогава при физическите лица и компанията водещи са били нефинансовите дарения, а при едноличните търговци – финансовите.

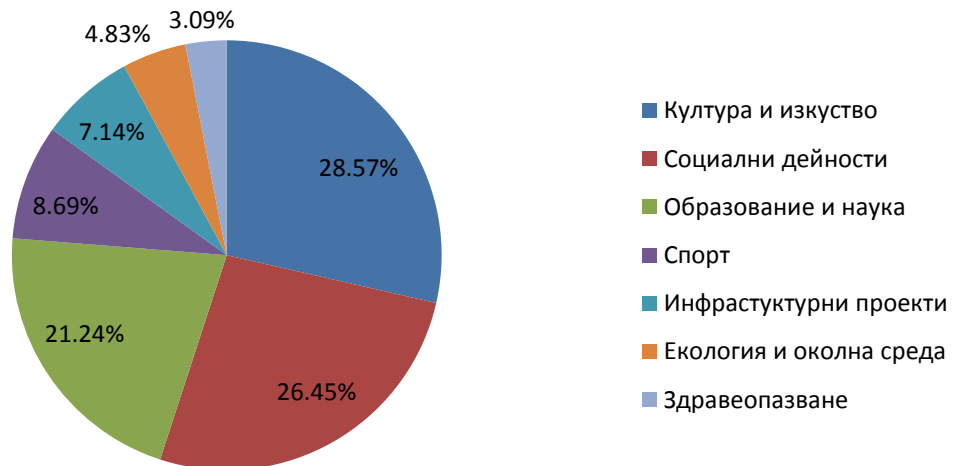

При компанията съотношението при формата на дарение в полза на общините и общинските предприятия е 46.25% финансови и 53.75% нефинансови дарения, при физическите лица - 54.52% финансови и 45.48% нефинансови, а при едноличните търговци - 73.19% финансови и 26.81% нефинансови дарения.

5.3. Области на даряване

От всички направени дарения в полза на общините и общинските предприятия, най-често даренията са били в областите „Култура и изкуство“ (28.57%), „Социални дейности“ (26.45%) и „Образование и наука“ (21.24%).

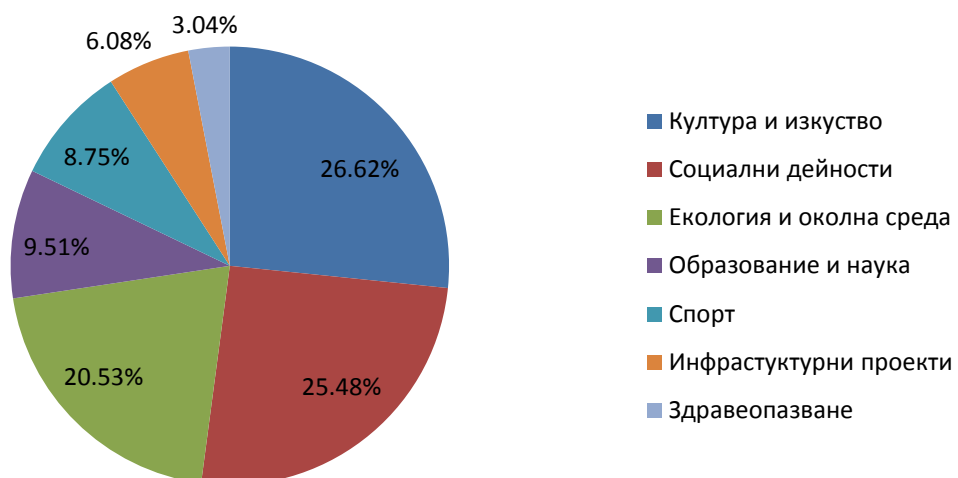
Най-малко дарения през 2013 г. са били правени в областите Екология и Околна среда (4.83%) и Здравеопазване (3.09%).

През 2013 г. компаниите са дарявали най-много в областите „Култура и изкуство“, „Социални дейности“ и „Екология и околна среда“. Даренията в тези три области формират над 72% от всички дарения през годината.

Най-малко дарения компаниите са правили в област „Здравеопазване“ (около 3% от всички дарения).

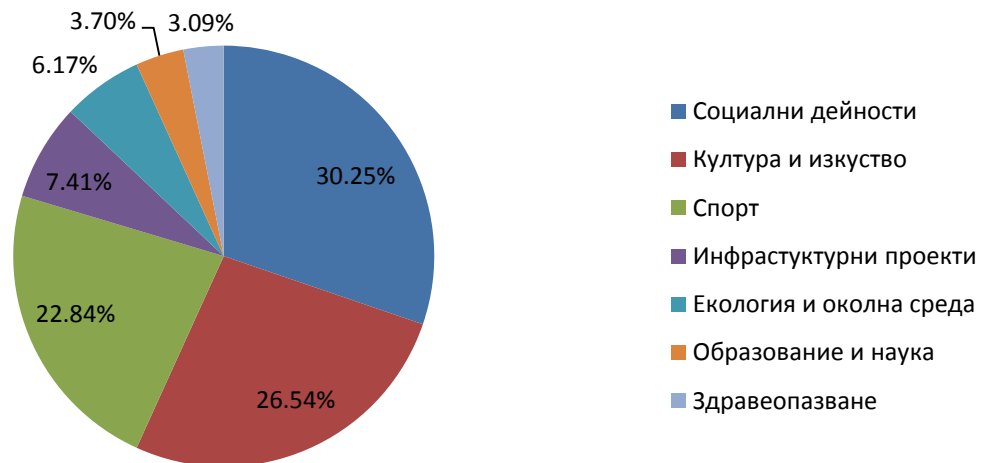
Области на даряване от страна на компаниите през 2013г.:

Даренията от физически лица в полза на общините и общинските предприятия са били най-често в област „Социални дейности“ - над 30% от всички дарения. На второ и трето място са областите „Култура и изкуство“ (над 26%) и „Спорт“ (близо 23%).

Най-малко дарения в полза на общините от страна на физическите лица са били в област „Здравеопазване“ – около 3%.

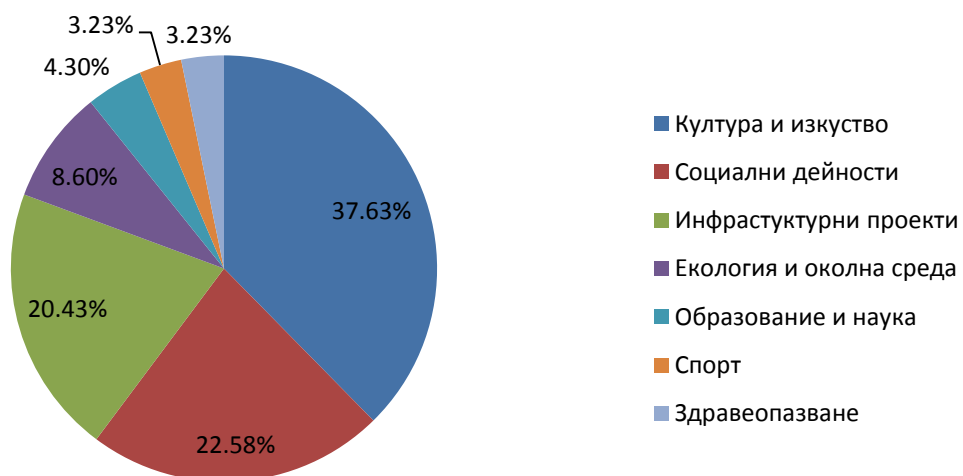
Области на даряване от страна на физическите лица през 2013г.:

Водещата област на даряване през 2013 г. в полза на общините при едноличните търговци са същите, както и при компаниите - „Култура и изкуство“ (около 38%), „Социални дейности“ (над 22%) и „Екология и околна среда“ (20%).

Най-малко дарения през годината едноличните търговци са направили в две области – „Здравеопазване“ и „Спорт“, и двете с по 3.23% от всички дарения.

Области на даряване от страна на ЕТ през 2013г.:

6. ДАРИТЕЛСТВОТО И КОРПОРАТИВНАТА СОЦИАЛНА ОТГОВОРНОСТ В МЕДИИТЕ

- **Брой материали**

Броят материали по темите благотворителност/спонсорство/корпоративна социална отговорност за 2013 г. е 10 993 – близо до този от 2012 г., когато е бил 10 406. Значителният ръст на публикациите, както и предходните години, е през второто полугодие, когато наред с отразяването на многобройните инициативи и кампании, свързани с коледните празници, масовото отрязяване на президентската кампания „Българската коледа“ и призивите за помощ за деца и възрастни, има отразени и множество благотворителни кампании за набиране на средства за сирийските бежанци в България. Запазва се наблюдаваната от миналата година тенденция за много висок ръст на публикациите при интернет медиите – близо 35%. Това е най-значителният ръст на интернет материалите в сравнение с всички разглеждани предишни периоди. Тук трябва да се има предвид, че причина за високия брой публикации е и факта, че интернет медиите препубликуват статии от информационните агенции и другите медии, така че голяма част от тези статии са повтаряеми като съдържание.

- **Теми**

Доминиращите теми през годината отново традиционно са свързани с подкрепа на здравни и социални каузи – над 60% от публикациите са именно в тази сфера. Следва интересът към подтеми, които не могат категорично да бъдат класифицирани в конкретна категория: кампанията на НАП и БДФ за насърчаване на дарителството от страна на фирми и граждани и възможните данъчни облекчения, възможностите, които дават социалната мрежа за доброволци „TimeHeroes“ и „Хранителната банка“, материали, свързани с набирането на средства за сирийските бежанци в България и благотворителни инициативи в тяхна помощ, материали, отнасящи се до заповедта на вътрешният министър Цветлин Йовчев за забрана за сключването на договори за дарение в МВР, „Дните на доброволчеството“, анализа на БДФ за обемите и тенденциите в дарителството, резултатите от КАФ Дарителски Индекс 2013 и мястото на България в него.

Общата картина на количественото разпределение на материалите в тематичните

подгрупи ясно показва, че българското общество продължава да насочва благотворителността към най-недофинансираните от държавата сектори и същевременно най-чувствителни – социалния и здравния.

Тематичните групи Култура, Спорт, Образование и Околна среда си разделят съответно не повече от 20% от медийното внимание.

Материалите, отразяващи темата Корпоративната социална отговорност или конкретни социални програми на компании за разглеждания период са около 8% от общия анализиран обем. Печатните и интернет медии коректно отразяват програмите, свързани с КСО, като посочват имената на компаниите, пишат точните имена на програмите и инициативите, както и вложените в тях суми. Регистрирани са само 5 материала, в които името на компанията не е споменато.

- **Жанр**

Кратката новина продължава да доминира като използвана форма за отразяване на темата. Материалите, характеризиращи се със задълбочен интерес или изразяващи журналистическа или редакционна позиция формират едва около 2% от общия обем.

- **Тон**

Тонът на публикациите е предимно неутрален – около 70% от новините се придържат към него. Близко 28% са с категорично положително отношение. Демонстрирано отрицателно отношение към темата или към проблема, довел до конкретната ситуация, има в малко под 2% от разглежданите материали - свързани със злоупотреби или критични материали, разглеждащи дарителството и ролята на държавата (вменяването на бизнеса или на индивидулните дарителски инициативи функции, които би следвало да изпълнява държавата, особено в сферата на здравеопазването).

МЕТОДОЛОГИЯ

Анализът обхваща промените, настъпили в обема, броя, сферите и получателите на дарения през 2013 г., спрямо 2012г. Прегледът е свързан с положителни или отрицателни промени в обема и броя на дарения от различни типове дарители.

Анализът се базира на:

В частите „Компании“, „Еднолични търговци“ и „Физически лица“:

Официалните данни на НАП за ползваните данъчни облекчения за дарения през 2013 г. по реда на ЗКПО и ЗДДФЛ. Информацията е представена на основание Закона за достъп до обществена информация в отговор на Заявление за достъп до обществена информация от страна на БДФ, относно:

- Справка за направените дарения по реда на Закона за данъците върху доходите на физическите лица за 2013 г. върху доходите на физическите лица.
- Справка за направените дарения по реда на Закона за данъците върху доходите на физическите лица за 2013 г. върху доходите на едноличните търговци.
- Справка за направените дарения по реда на Закона за корпоративното подоходно облагане за 2013 г.

В част „Физически лица“ - Дарителство чрез кратки текстови съобщения (sms) и телефонни обаждания:

Официални данни от трите мобилни оператора в България за броя на дарителски текстови съобщения и обаждания през 2013 г.

Информацията е предоставена в отговор на запитване от страна на БДФ към Мобилтел, Глобул и Виваком, относно:

- Брой на дарителски номера в мрежата на оператора през 2013 г.;
- Брой на дарителски кратки текстови съобщения (sms) в мрежата на оператора през 2013 г.;
- Брой на дарителски телефонни обаждания (мобилни и фиксирани) в мрежата на оператора през 2013 г.

В частите „Български фондации“, Фондация „Америка за България“ и „Компании“:

Структурирани въпросници до членове на БДФ, до компании и фондации, които трайно финансират обществено значими проекти и инициативи в България.

В проучването са включени 47 компании от различни сфери, които отговарят на следните критерии:

- Компанията да има последователна дарителска политика в последните 2 години, което може да докаже с официални документи;
- Компанията да има общ размер на финансови и нефинансови дарения в размер на 20 000 или повече лева, направени през последните 2 години, което да може да се докаже с официални документи.
- Дарителските инициативи на компанията в последните 2 години да са били

публични и/или да са били свободно достояние на широката общественост, посредством медийни отразявания, рекламни материали или чрез електронната страница на компанията или други фирмени комуникационни канали.

В проучването са включени 31 фондации, които отговарят на следните критерии:

- Фондацията трябва да има последователна дарителска политика в последните 2 години, която може да бъде документално доказана;
- Дарителските инициативи на фондацията в последните 2 години да са били публични и/или да са били свободно достояние на широката общественост посредством медийни отразявания.

В част „Дарения в полза на общините и общинските предприятия“:

В проучването са участвали 147 общини от всички 264 общини в България. Данните са получени на основание Закона за достъп до обществена информация, в отговор на Заявление за достъп до обществена информация от страна на БДФ. Информацията се отнася за направените дарения от физическите лица, еднолични търговци (по реда на Закона за данъците върху доходите на физическите лица) и компании (по реда на Закона за корпоративното подоходно облагане) направени в полза на общините и общинските предприятия през календарната 2013 г.:

- Брой и общ размер (в лева) на финансовите дарения;
- Брой и общ размер (в лева) на даренията в натура;
- Брой и размер на даренията по сфери - Социални дейности; Образование и наука; Здравеопазване; Култура и изкуство; Екология и околна среда; Спорт; Инфраструктурни проекти.

В част „Дарителството и корпоративната социална отговорност в медиите“:

- Годишен пресклипинг, изготвен от агенция „Медия Зуум“, на теми „Благотворителност“ и „Корпоративна социална отговорност“.
- Годишен анализ на тема „Благотворителността, спонсорството и корпоративната социална отговорност в медиите“ за периода януари-юни и юли-декември 2013 г., изготвен от „Интелдей Солушънс“.

Приложение 1 - „Обществени нагласи към дарителството“:

- Социологическо проучване по поръчка на БДФ, проведено от агенция „Алфа Рисърч“ през септември 2014 г.

**Български дарителски форум
1 Октомври 2014 г.**

ПРИЛОЖЕНИЕ 1:

ОБЩЕСТВЕНИ НАГЛАСИ КЪМ ДАРИТЕЛСТВОТО

Септември 2014

Реализирано от:	АЛФА РИСЪРЧ ООД
Изготвено за:	БЪЛГАРСКИ ДАРИТЕЛСКИ ФОРУМ
Период на провеждане:	Септември 2014
Методология:	Количествено проучване
Вид на проучването:	Национално представително
Целева група:	За пълнолетните жители на страната
Обем на извадката:	N= 1022 интервюта
Метод на формиране на извадката:	Стратифицирана, квотна извадка базирана на основни социално-демографски характеристики (пол, възраст и образование)
Метод на набиране на информацията:	Пряко стандартизирано интервю лице-в-лице по домовете на интервюираните лица

Кои са основните мотиви да дарявате?

БАЗА: цялата извадка

Проблеми, с които сте се сблъскали като дарител:

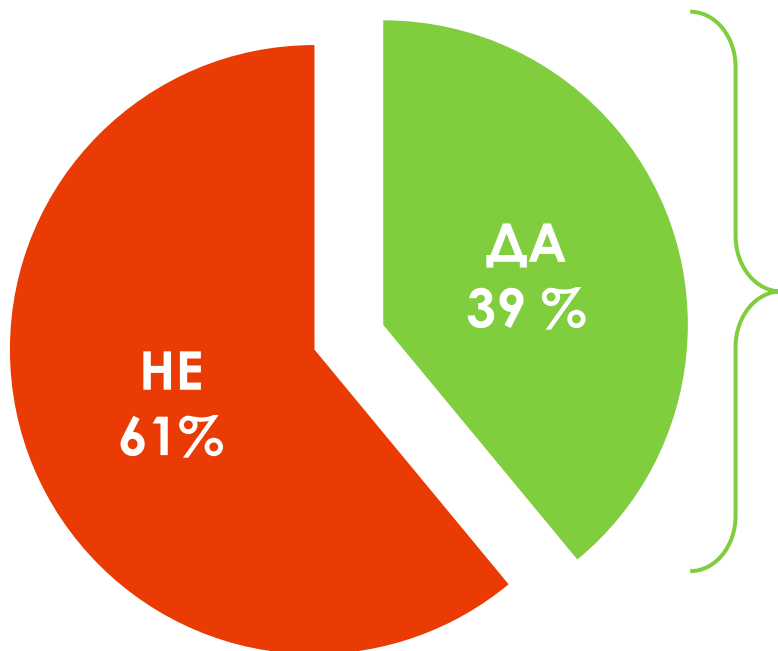

БАЗА: цялата извадка

D4: Кои са основните ви мотиви да дарявате?

D5: Кои са основните проблеми, с които като дарител сте се сблъскали, решавайки да дарите?

Правили ли сте дарения през 2013 г.?

За какви каузи сте правили дарения през 2013 г. ?

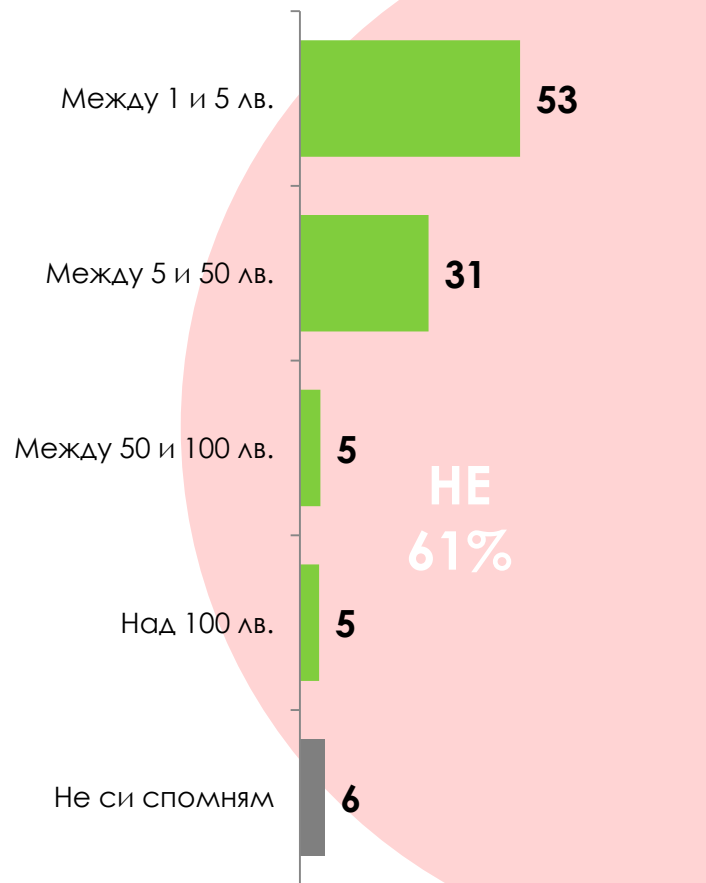
БАЗА: цялата извадка

БАЗА: сред дарилите през 2013г. (39%)

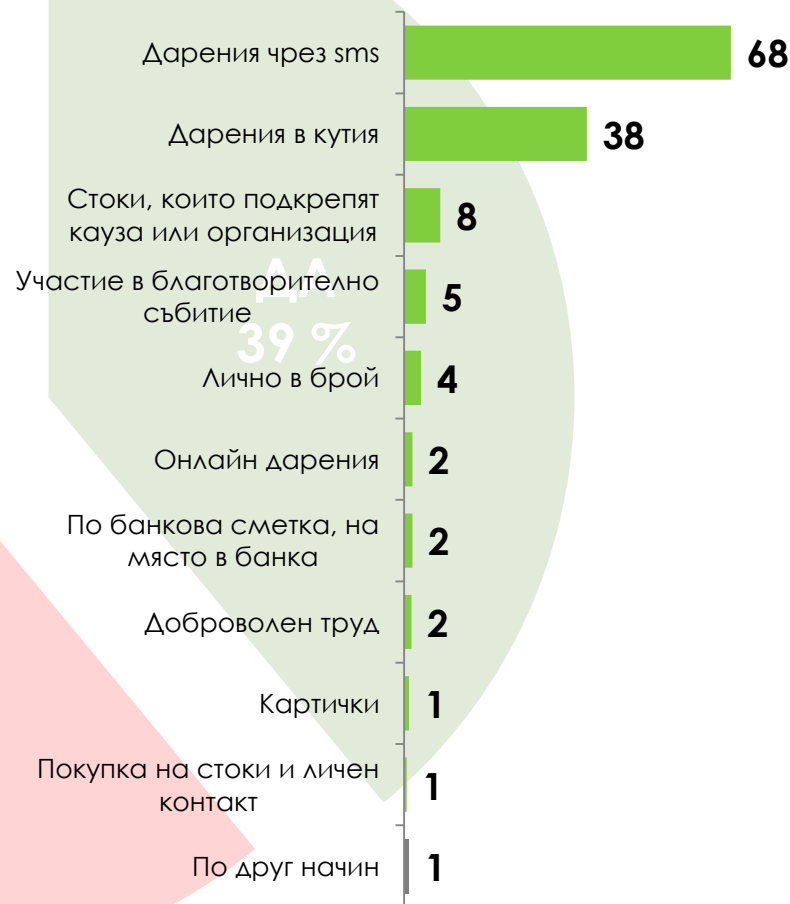
D1: Правили ли сте дарения през 2013г., и ако да – за какви каузи?

Приблизителна обща сума на дарените средства през 2013г.:

Предпочитани начини на даряване през 2013г.:

БАЗА: сред дарилите през 2013г. (39%)

БАЗА: сред дарилите през 2013г. (39%)

D1: Правили ли сте дарения през 2013г., и ако да – за какви каузи?
D2: Приблизително каква обща сума сте дарявали през 2013г. За благотворителна кауза?
D3: Чрез кои от изброените начини сте дарявали през 2013г.?

Кои са според Вас основните мотиви на компаниите да даряват?

БАЗА: цялата извадка

В кои случаи бихте избрали продукт, покупката на който подкрепя кауза или организация?

БАЗА: цялата извадка

D6: Кои са според Вас основните мотиви компаниите да даряват?

D7: В кои случаи бихте избрали продукт, покупката на който подкрепя кауза или организация?